GORBEIA INGURUAK

ESKUALDEKO LANDA GARAPEN PROGRAMA 2015-2020

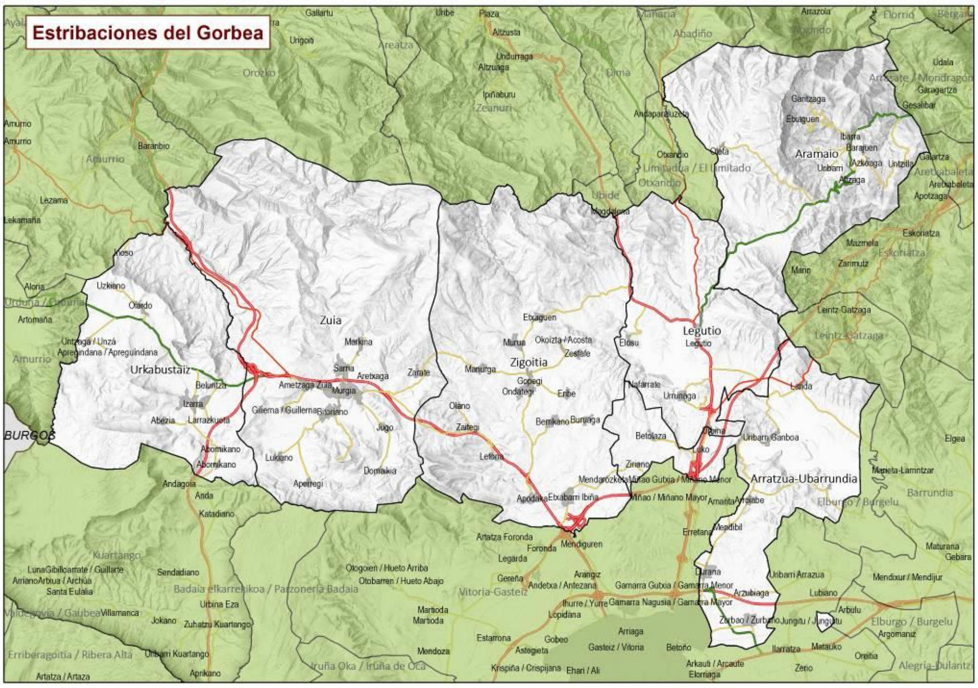

Mairuelegorreta LGE | *Hazi* | *Eusko Jaurlaritza*

AURKIBIDEA

1. **SARRERA**
    - 1.1. Zer da LGP
    - 1.2. Zertarako prestatu dugu LGP
    - 1.3. Zergatik eguneratzen da orain
    - 1.4. LGPren esparrua (landa-eremuak)
2. **TESTUINGURUA**
    - 2.1. Aurreko LGPren ebaluazioa: ondorioak
    - 2.2. EAEko Landa-Garapenaren ildoak
3. **METODOLOGÍA**
    - 3.1 LGPK PRESTATZEKO METODOLOGIA
        - 3.1.1 Prozesua antolatu eta abian jartzea
        - 3.1.2 Egoeraren diagnostikoa
        - 3.1.3 Estrategia zehaztea. Eskualdeko esparru estrategikoa
        - 3.1.4 Lankidetza-ekimenak
        - 3.1.5 Prozesuaren mapa
    - 3.2 GARATZEKO METODOLOGIA
4. **ABIAPUNTUKO DIAGNOSTIKOA**
    - 4.1. AMIA eguneratua
    - 4.2. Balio diferentziala
    - 4.3. Garapenerako oztopoak
5. **ESPARRU ESTRATEGIKOA**
    - 5.1. Mapa estrategikoa
    - 5.2. Arlokako fitxak
6. **ERANSKINAK**
    - 6.1. Landatasun mailak
    - 6.2. Urteko Kudeaketa Planaren eredua
    - 6.3. Dokumentua egiten parte hartu duten eragile-sarea
    - 6.4. Eskualdeko plan eta programak
    - 6.5. Eskualde gaineko plan eta programak
    - 6.6. Adierazleen definizioak

1. SARRERA

Landa Garapenerako Programa (LGP) berria eguneratu eta zehazteko **Gorbeia Inguruak/Estribaciones del Gorbea** burutu den hausnarketa- eta prestaketa-prozesuaren azken emaitzak biltzen ditu agiri honek. **Mairuelegorreta Landa Garapenerako Elkarteak (LGE)** zuzendu du prozesua, **Haziren** eta **Eusko Jaurlaritzaren** babesarekin eta laguntzarekin.

1.1. Zer da LGP

Plangintza estrategikorako eta kudeaketa iraunkorrerako tresna bat da, **Euskadiko landa-ingurunearen garapenerako 10/1998 Legean** (lurraldeko funtzioaniztasuna eta oreka zaintzeko sortua) jatorria duena. Bertan jasotzen denez "… Bereziki Euskal Herriko Landa ingurunea garatzera orientatzen diren politikek landa ingurunearen garapenerako programen forma hartuko dute

Eskualdeko landa-ingurunearen antolamendua eta kudeaketa iraunkorra egiteko tresna da LGP agiria. Asmo hori burutzeko, ezinbestekoa da tartean diren eragile guztien inplikazioa eta konpromisoa, egun dauden baliabideak egoki erabiltzea, eta eskualdearen garapen integralik onena bermatzera bideratutako estrategia eta ekimen zehatzak lantzea.

1.2. Zertarako prestatu dugu LGP

Eskualde bakoitzeko landa-inguruneen garapenean lagundu nahi duten erakunde, administrazio eta pertsona guztiek (era guztietako baliabideekin: ekonomikoak, giza baliabideak, instalazioak...):

- Argi izan dezaten zein diren landa-inguruneetako beharrei eta kezkei erantzuteko eskualde bakoitzean identifikatutako apustu nagusiak.
- Dinamizaziorako tresna komun bat izan dezaten, programan jasotako jarduerak abian jartzea bizkortzeko eta bermatzeko.
- Lanerako oinarrizko dokumentua izan dezaten, landa-garapenaren alde lan egiten duten erakunde eta administrazio orotan.

Honako hau lortu nahi dugu LGPren bidez:

- Pertsonen eta erakundeen inplikazioa eta konpromisoa euren eskualdearen garapenarekin.
- Eskualdean eta eskualdez gaindi, balioa sortzeko prozesuak arintzea.
- Kooperazio-ekimenak sortu, bultzatu eta garatzeko ohitura sortzea.
- Landa-garapen aktiboa eta dinamikoa ekarriko duten eremuak eskaintzea.
- Eskualdeen landa-garapenerako estrategiak egituratzea, landa-garapenerako elkarteen (LGE) bidez.
- Landa-eremuan aritzen diren administrazioen arteko koordinazioa hobetzea, batzuen eta besteen politikak zehaztu eta burutzerakoan.
- Landa Garapenerako Euskal Sarea berreskuratu eta indartzea, EAE osoan landa-garapenerako estrategiak garatu eta sortzeko.

1.3. Zergatik eguneratzen da orain

Landa-garapenerako programak eguneratzeko beharra dago, arrazoi hauek direla-eta:

a) **Aurreko LGPk 2007an prestatu ziren,** eta ordutik hona aldaketa handiak izan dira landa-eremuetako biztanleriari eta sozioekonomiari lotutako dinamiketan. Hala, arazo eta

gabezietako batzuk gaindituta daude gaur egun; beste batzuk konpondu ahal izateko apustu serioa eta egituratua behar da oraindik ere, eta inguruneari lotutako garapen-aukera eta mehatxu berriak ere sortu dira. Horren adibidea da, esaterako, gaur egun bizi dugun krisia, zeharo baldintzatu baitu garapen sozioekonomiko orokorra eta, bereziki, landa-eremuarena. Horregatik guztiagatik, premiazkoa da gaur egungo egoerari buruzko hausnarketa egitea, gero landa-garapenerako gidalerroak zehazten jarraitzeko.

b) Prozesu hori bat dator denboran landa-garapenari lotutako dekretu berriak dakartzan **Europako Finantza Esparruko 2015-2020 aldirako Landa Garapen Iraunkorrerako Programarekin**. Apropos bilatu dugun aldiberekotasun horren bidez, koherentzia handiagoa eman nahi diegu landa-garapenerako plangintza eta tresnei.

- Izan ere, **LGPak aldi berean eguneratu dira EAEko 18 landa-eskualdeetan**. Horri esker, burutu beharreko prozesuak era koordinatuagoan, integratuagoan eta koherenteagoan kudeatu ahal izango dira, eta lankidetza-estrategiak identifikatu eta txertatzeko aukera egongo da. Gai erkideei batera helduz, eraginkortasun handiagoa lortuko dugu; irismen, kalitate eta efizientzia handiagoko irtenbideak ahalbidetuko ditugu; eta inplikatutako sailen arteko ardurakidetasuna bultzatuko dugu. Izan ere, horrela jokatuz, sail bakoitzak gure landa-eremuetarako dituen programak eta politikak egungo errealitatera eta etorkizuneko ikuspegira egokitu ahal izango dira.

- Eguneratze-prozesu honen emaitzak, LGP 2015-2020 berrian jasotako ildo estrategikoekin batera, Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Sailaren **erreferentziak izango dira, landa-inguruneetako laguntza-politikak zuzentzeko garaian**.

2.1. LGPren esparrua: landa-eremuak

Eskualdeko biztanleriaren bilakaera oso positiboa izan da 2007-2014 aldian; gainera, landa-eremuko biztanleriaren batez besteko igoera (% 10,45) Arabakoa (% 5,44) eta EAEkoa (% 7,99) baino askoz handiagoa da[1].

Eskualdeko komunikazio-sarea ona da eta, gainera, Gasteiztik gertu dago, Aramaioko udalerria salbu. Hori dela eta, gertuko hiri-eremuetako jende asko joan da eskualdera bizitzera eta bigarren etxebizitza eskualdean zuen jendea ere hara joan da betiko bizitzera. Eskualdean maila ertain eta handiko familiak bizi dira, landa-eremura etxebizitza handiagoen bila joan direnak (lorategi pribatua eta kalitateko zerbitzuak), eskualdetik kanpo lan eginez lortzen dituzten errentei esker ordaintzeko aukera baitute. Era horretako egoeretan gerta daiteke, ordea, hiri-eremuetatik gertu dauden herriak lo-herri bihurtzea eta, ondorioz, biztanle berriek, batetik, udalerriko gainerako biztanleekin ez parte hartzea eta harremanik ez izatea; eta bestetik, eskualde-kohesiorik eta pertenentzia-sentimendurik ez izatea.

Zuiakaria aldizkaria eta urteroko egutegia bateratzeko eta eskualde barruko komunikazioa hobetzeko tresna garrantzitsuak izan dira. Egutegia eskualdeko etxe guztietan banatzen da, eta informazio hau dauka: sei udalerrietako azokak eta festak, oinarrizko eta aisiako zerbitzuak, nekazaritza-elikagaien ekoizleak, artisauak, tabernak eta jatetxeak.

[1] *Erakundeen datuak lortzea zaila denez, datu demografikoei dagokienez, G1 eta G8 bitarteko landatasuna duten entitateei buruzko datuen batukaria hartu dugu aintzat; eta gainerako datuei dagokienez, berriz, G1 eta G8 bitarteko landatasuna duten udalerri guztietako datuen batukaria.*

Jarduera ekonomikoari dagokionez, eskualdeko joera bat dator Arabakoarekin eta EAEkoarekin: zerbitzu-sektoreko arduraldiak gora egin du pixka bat, eta baita lehen sektorekoak ere; aldiz, eraikuntzan eta bigarren sektorean behera egin du.

Eskualdeko udalerri guztietako biztanleko BPGd-ren (barne-produktu gordinaren eta biztanle-kopuruaren arteko erlazioaren) bilakaera negatiboa da (salbu Arratzua-Ubarrundiakoa), hau da, eskualdean jarduera ekonomikoak behera egin du. Udalerri guztietako batez besteko errenta pertsonalaren bilakaera, berriz, positiboa izan da, hau da: biztanleek udalerritik eta eskualdetik kanpo lan egiten dute, errentak kanpoan lortzen dituzte.

Eskualdean, Legutiok du langabezia-indizerik handiena, Arabako eta EAEko batezbestekoen oso antzekoa. Gainerako udalerrietako langabezia-tasak txikiagoak dira.

Hezkuntzari dagokionez, Lehen Hezkuntza udalerri guztietan eskaintzen dute; Bigarren Hezkuntza, berriz, Duran eta Murgian baino ez. Horrek eskualdea zatitu egiten du, familia gehienek Gasteizera joatea erabakitzen dutelako eta, ondorioz, deserrotu egiten direlako.

Gizarte Zerbitzuen arloan eskaintza pribatu zabala dago (hitzartutako leku asko), eta sektore publikoan premiak betetzen joan dira; Zigoitiako eguneko zentroan, adibidez, 2010. urtean 20 leku gehiago jarri zituzten.

Gaur egun sei udalerriek dute gizarte-, kultura- eta kirol-zentroa; zentro horiek harrera ona dute eta askotariko jarduerak eskaintzen dituzte: ludoteka, liburutegia, gimnasioa, tailer-gela eta abar.

Jarduera ekonomikoari dagokionez, turismo-arloan aurrerapen asko gertatu dira. Izan ere, Gorbeiako Inguruetako (Araba) eta Gorbeialdeko (Bizkaia) eskualdeekin batera lan egitea lortu dute eta helmuga turistiko bakarra sortu dute: GORBEIA. Gauzak horrela, turismo-jarduera zehatzagoa, egituratuagoa eta eskualdeko landa-eremuetarako errentagarriagoa da.

- Eskualdeko produktu turistikoa identifikatzeko eta zehazteko lan egiten ari dira eta erakunde publiko eta agente pribatuen arteko lan koordinatua sustatzen da.
- Dauden azpiegitura turistikoak sustatzeko eta zehaztutako produktuarekin bat datozen zerbitzu berriak sortzeko ahalegina egiten da.
- Eskualdeko turismo-mahaia sortu eta martxan jarri da, partaide publiko eta pribatuekin, eta mahai horretan Urteko Turismo Plana aurkezten eta onartzen da urtero; plan horretan Gorbeiako lau lan-arloetako jarduera-ildoak biltzen dira (lehiakortasuna, produktua, estrategia eta marketina).

Lankidetza-proiektuetan ere parte hartu dute modu aktiboan, beste erakunde eta eskualde batzuekin: Landa Turismo Arduratsuaren Sare Berdearekin eta Euskadi Gastronomika Klubarekin, esatera batera; azken horrekin, proiektua Gorbeia Produktu Gastronomikoaren Kluba sortzea izan da.

Lehen sektorean, ustiategi-kopuruei eutsi egin diete, behar baino lehenagoako txandaketak bideratu dira eta Gaztenek laguntza-programaren bidez jende berria sartu da.

Arlo horretan, LGEk gai hauek landu ditu batez ere: prestakuntza, sentsibilizazioa eta tokiko produktuak baloratzea. Hainbat lankidetza-proiektutan parte hartu dute: Mendinetekin Gustum proiektuan eta Hazirekin Nekazariak Eskolan programan. Horrez gain, eskualdeko ekoizle eta artisauei eta haien produktuei buruzko liburuxka bat argitaratu da eta eskualdeko etxe guztietan banatu da; gaur egun turismo-bulegoan dago eskura.

Ekintzaileei laguntzeko eta ekintzailetza sustatzeko jarduerak ere nabarmenak dira:

- Prestakuntza-ekintzak.
- Banan-banako tutoretza eta aholkularitza, negozio- eta bideragarritasun-plana egiteko.
- Eskualdeko Enplegu Plana zehaztea eta garatzea, Lanbideren eskutik (2012).
- Eskualdeko landa-eremuan enpresak sortzeko eta daudenak berritzeko eta modernizatzeko laguntzak bilatzen eta bideratzen laguntzea.

Azkenik, Mairuelegorreta LGEk genero-ikuspegia kontuan hartzen du beti eta gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna sustatzeko ekintzak antolatzen ditu:

- LGEren babesarekin urtero argitaratzen den paretako egutegian emakumeekin zerikusia duten egun garrantzitsuak jartzea, adibidez: Emakume Langilearen Nazioarteko Eguna (martxoak 8), Zuiako Kuadrillako Emakumeen Topaketa (ekainak 5) eta Genero Indarkeriaren kontrako Nazioarteko Eguna (azaroak 25).
- Landa-eremuko Emakumeen Nazioarteko Egunaren berri ematea eta segimendua egitea. 2013. urtean Duranan bildu ziren.

- Azken aldian partikularrei eta/edo enpresei izapidetutako laguntza-eskarien % 49, zehazki 56 eskari, emakumeenak ziren.

Hurrengo aldirako erronka nagusia sektore ekonomiko guztiak modu arduratsu eta jasangarrian sustatzea da, eskualdeko sektore, pertsona, erakunde eta baliabide guztien arteko sinergiak aprobetxatuz. Halaber, asmoa da sektore publikoaren eta sektore pribatuaren arteko benetako koordinazioa eta partaidetza bultzatzea, eskualdeko errealitatea eta premiak (zerbitzuak) aintzat hartuta.

3.1.1 – Prozesua antolatu *eta abian jartzea*

Gorbeia Inguruetako eskualdean bi tailer egin dira: bata martxoan, Duran, Batzarreko kide eta ordezkari guztiekin; eta bestea apirilean, Ondategin, agente-sarearekin (guztira 41 lagunek parte hartu dute). Tailerrak egin ondoren, landutako informazioa dokumentu batean jaso eta banatu egin zen, telematikoki ekarpenak biltzeko; ekarpenak dokumentu honetan sartuta daude.

- *Prozesuaren berri ematea*

LGPak egiteko eta ondorioak ateratzeko prozesu guztiaren berri emateko bi komunikazio-maila zehaztu dira:

1) Eskualdeko web-orrian argitaratzea: http://www.cuadrillazuia.com/ADRMairuelegorreta. Prozesuaren aurrerapausoen eta azken emaitzaren berri emango da (dokumentu honetan).

2) Urte hasieran Batzarrean aurkeztea, Kudeaketa Planarekin batera.

3.2. Garatzeko metodologia

Eskualdeko LGPk aplikatzen egin ditugun urteetan ikasi dugun gauza garrantzitsuena da LGPak egiteko metodologiaz gain egoki egikaritzeko jarraibideak ere zehaztu behar direla.

Helburua da programa hauek dokumentu biziak izatea, eskualdeko agenteek jardueretan parte hartzea eta ekitaldi honetan egikaritze-maila handitzea.

Fase honetan programak NORK eta NOLA gauzatzen dituen oso garrantzitsua da. Hori dela eta, funtsezkoa da honako hauek zehaztea:

- Zer agentek parte hartzen duten.
- Agenteak nola taldekatu beharko liratekeen.
- Talde bakoitzak zer funtzio beteko lituzkeen.

- Taldeak nola antolatzen diren.

Horretarako, programa egikaritzeko oinarri metodologiko komun bat ezarri dugu. Dena den, metodologia hori eskualdeek haien premien eta errealitatearen arabera moldatu ahal izango dute.

Programa egikaritzeko koadroan eskualdeko eta eskualdez gaindiko lan-foroak bildu ditugu. Eskualdez gaindikoek elkarlanean aritzea eta lanerako jarraibide eta estrategia bateratuak zehaztea erraztuko dute.

Esan bezala, eskualdeek, haien errealitatearen arabera, lan-eskema horri estuago edo lasaiago hel diezaiekete. Horregatik, taulan, gutxienez bete beharreko konpromisoez gain, talde osagarriak sortu nahi izanez gero kontuan har daitezkeen iradokizunak bildu ditugu.

LGPk gauzatzeko Urteko Kudeaketa Planak zehaztuko dira. Dokumentu horietan LGPtan aldi osorako jarritako helburuak betetzeko urtero egin beharreko jarduerak jasoko dira. Alde horretatik, ereduzko fitxa bat egin dugu (6.2 eranskina), jarduera bakoitzaren inguruko informazioa zehaztea errazteko (arduradunak, partaideak, erronka nagusiak, aurrekontua...).

ESKUALDE-EREMUA				
FOROAK	**KOORDINATZAILEA**	**KIDEAK**	**FUNTZIOAK**	**FUNTZIONAMENDU-JARRAIBIDEAK**
LGEko Zuzendaritza Batzordea	Lehendakaria	Batzordeko kideak	- Eskualdeko LGP, Urteko Kudeaketa Plana (UKP), aurrekontua eta memoriak onartzea. Onartzea Batzarrari badagokio, proposamena Zuzendaritza Batzordeak egingo du. - Eskualdeko LGP egikaritzen dela zaintzea. - Kide bakoitzak dagokion lan-taldean parte hartzea. - LGP gizarteratzea.	- UKP eta aurreko urteko memoria onartzeko urteko bilera. - Urtean bi bilera, • urtero planifikatutakoaren segimendua eta balorazioa egiteko, • LGPen garapenari eragiten dioten ezusteko eta aukerak lantzeko eta kudeatzeko, • eta LGP gizarteratzeko ekintzak zehazteko.
Eskualdeko LGP bakoitzeko Koordinazio Taldea	LGEetako gerente eta lehendakariak	Koordinazio Taldearen oinarrizko egitura: LGEko gerentea eta/edo teknikaria eta HAZIko teknikaria. Eusko Jaurlaritzako eta Foru Aldundietako teknikariak, premien/gaien arabera. LGEko Batzorde edo Batzarreko kideren bat (hautazkoa).	- LGPren eskualde-ikuspegiari eusten zaiola ziurtatzea eta, horretarako, eskualdeko lan-arloak koordinatzea eta eskualdeko agente guztien topaketa-foroak sortzea. - Interes-taldeekin solaskide gisa aritzea, eremu bakoitzari dagozkion gaiak lantzeko eta eskualdeko LGPren egikaritze-maila zein den jakiteko. • Zuzendaritza Batzordearekin. • Orientazio Estrategikorako Taldearekin, eskualdea eta EAEko landa-garapeneko politikak koordinatzeko. • Eskualdeko agenteekin. • Gizartearekin, oro har. - LGP gizarteratzea. Urteko Gizarteratze Plana. - LGP egikaritzea eta segimendua egitea, egikaritzeko metodologiari jarraikiz: • Urteko Kudeaketa Plana egitea. • Ebaluazio-memoria. • Lan-arlo estrategiko bakoitzeko Dinamizazio Taldeak sortzea eta funtzionamendu-jarraibideak ezartzea (eskualdeetan, nahi izanez gero, dinamizazio-taldeak sortu ahal izango dituzte). • Funtzio horien garapenarekin zerikusia duten behar adina dokumentu egitea eta koordinatzea erraztea. - Eskualdeko Landa Garapenaren Antena. LGPren garapenari eragiten dioten ezusteko eta aukerak zehaztea, lantzea eta kudeatzea. - Eskualde arteko lotura eta beste eskualde batzuekiko koordinazioa, lan-arlo komunetan (lankidetza-arloak zehaztea eta kudeatzea).	LGP Gizarteratzeko Plana egiten eta dinamizatzen parte hartzea, Orientazio eta Koordinazio Estrategikorako Taldearekin batera. Bilerak: parte hartzea eta informazioa ematea, behar izanez gero: - Koordinazio Taldearen barne-bilerak, premien arabera, LGPri eragiten dioten ezusteko eta aukerez hitz egiteko eta dagozkien taldeetan proposamenak aurkezteko. - Lan-arloetan Dinamizazio Taldeak sortu gero, eskualdeko LGPren segimendua egiteko bilerak, premien arabera (beste talde batzuentzat garrantzitsuak diren gaiak biltzea eta ezagutzera ematea, memoriak eta UKPak prestatzea…). - Orientazio Estrategikorako Taldeak deitutako bileretara bertaratzea. - Landa Garapeneko Euskal Sarearen bilera eta ekitaldietan modu aktiboan parte hartzea.

ESKUALDE-EREMUA				
FOROAK	**KOORDINATZAILEA**	**KIDEAK**	**FUNTZIOAK**	**FUNTZIONAMENDU-JARRAIBIDEAK**
LGEko Zuzendaritza Batzordea	Lehendakaria	Batzordeko kideak	- Eskualdeko LGP, Urteko Kudeaketa Plana (UKP), aurrekontua eta memoriak onartzea. Onartzea Batzarrari badagokio, proposamena Zuzendaritza Batzordeak egingo du. - Eskualdeko LGP egikaritzen dela zaintzea. - Kide bakoitzak dagokion lan-taldean parte hartzea. - LGP gizarteratzea.	- UKP eta aurreko urteko memoria onartzeko urteko bilera. - Urtean bi bilera, • urtero planifikatutakoaren segimendua eta balorazioa egiteko, • LGPen garapenari eragiten dioten ezusteko eta aukerak lantzeko eta kudeatzeko, • eta LGP gizarteratzeko ekintzak zehazteko.
Eskualdeko LGP bakoitzeko Koordinazio Taldea	LGEetako gerente eta lehendakariak	Koordinazio Taldearen oinarrizko egitura: LGEko gerentea eta/edo teknikaria eta HAZIko teknikaria. Eusko Jaurlaritzako eta Foru Aldundietako teknikariak, premien/gaien arabera. LGEko Batzorde edo Batzarreko kideren bat (hautazkoa).	- LGPren eskualde-ikuspegiari eusten zaiola ziurtatzea eta, horretarako, eskualdeko lan-arloak koordinatzea eta eskualdeko agente guztien topaketa-foroak sortzea. - Interes-taldeekin solaskide gisa aritzea, eremu bakoitzari dagozkion gaiak lantzeko eta eskualdeko LGPren egikaritze-maila zein den jakiteko. • Zuzendaritza Batzordearekin. • Orientazio Estrategikorako Taldearekin, eskualdea eta EAEko landa-garapeneko politikak koordinatzeko. • Eskualdeko agenteekin. • Gizartearekin, oro har. - LGP gizarteratzea. Urteko Gizarteratze Plana. - LGP egikaritzea eta segimendua egitea, egikaritzeko metodologiari jarraikiz: • Urteko Kudeaketa Plana egitea. • Ebaluazio-memoria. • Lan-arlo estrategiko bakoitzeko Dinamizazio Taldeak sortzea eta funtzionamendu-jarraibideak ezartzea (eskualdeetan, nahi izanez gero, dinamizazio-taldeak sortu ahal izango dituzte). • Funtzio horien garapenarekin zerikusia duten behar adina dokumentu egitea eta koordinatzea erraztea. - Eskualdeko Landa Garapenaren Antena. LGPren garapenari eragiten dioten ezusteko eta aukerak zehaztea, lantzea eta kudeatzea. - Eskualde arteko lotura eta beste eskualde batzuekiko koordinazioa, lan-arlo komunetan (lankidetza-arloak zehaztea eta kudeatzea).	LGP Gizarteratzeko Plana egiten eta dinamizatzen parte hartzea, Orientazio eta Koordinazio Estrategikorako Taldearekin batera. Bilerak: parte hartzea eta informazioa ematea, behar izanez gero: - Koordinazio Taldearen barne-bilerak, premien arabera, LGPri eragiten dioten ezusteko eta aukerez hitz egiteko eta dagozkien taldeetan proposamenak aurkezteko. - Lan-arloetan Dinamizazio Taldeak sortu gero, eskualdeko LGPren segimendua egiteko bilerak, premien arabera (beste talde batzuentzat garrantzitsuak diren gaiak biltzea eta ezagutzera ematea, memoriak eta UKPak prestatzea…). - Orientazio Estrategikorako Taldeak deitutako bileretara bertaratzea. - Landa Garapeneko Euskal Sarearen bilera eta ekitaldietan modu aktiboan parte hartzea.

ESKUALDE-EREMUA, HAUTAZKOAK				
FOROAK	**KOORDINATZAILEA**	**KIDEAK**	**FUNTZIOAK**	**FUNTZIONAMENDU-JARRAIBIDEAK**
Arlo Estrategikoaren Dinamizazio Taldea	LGEko gerentea (edo hark eskuordetutako teknikaria) edo Zuzendaritza Batzordeko kide bat edo arlo estrategiko horretan eskumena duen erakundeko ordezkari bat.	Arlo horretako KOORDINATZAILEA eta beste bi lagun. LGEko Zuzendaritza Batzordeko/Batzarreko kideak sartzea interesgarria da. Kide-kopurua sortzen diren proiektuen araberakoa izango da (prozesuak eta egikaritzeak irauten duen denboran aldatu egingo da).	- LGEk sustatutako ekimen/proiektu bakoitzerako lan-taldeak zehaztea eta eratzea erraztea. Baliabideak aurkitzea. - Arlo estrategikoarekin zerikusia duten gaietan, eskualdeko LGPren Koordinazio Taldearekin solaskide gisa jardutea. Informazio garrantzitsua ematea eta jasotzea. - Lurraldean arlo estrategikoarekin zerikusia duten eskari eta aukeren antena izatea eta eskualdean dauden proiektu eta ekimenen zorroa eguneratuta edukitzea. - Beste eskualde batzuekin batera lan egitea arlo estrategikoarekin zerikusia duten lankidetza-proiektuetan (edo zeregin hori eskuordetzea). - Dokumentazioa. • Funtzio horien garapenarekin zerikusia duten behar adina dokumentu egitea eta koordinatzea erraztea. • Arlo estrategikoarekin zerikusia duten plan eta programak eta agente-sarea eguneratzea. - Ardura zuzenean LGEko kideren bati ez dagokionean, arlo estrategiko horretan parte hartzea eta LGPn jasotako landa-garapenaren ikuspegiari eusten zaiola ziurtatzea. - Lan-ildo eta ekimenen lehenespena proposatzea. - Dagozkien ekimenetan parte hartzea. - Egin beharreko lanean zeharkako jarraibideak sartzea (berdintasuna, iraunkortasuna, koordinazioa…). - Lantzeko ekimen berriak proposatzea.	- Barne-bilerak, premien arabera eta proiektu-talde bakoitzaren informazioa oinarritzat hartuta. - Bilera edo ekitaldi bateratuak arlo estrategikoko proiektu-taldeekin. - Bilera edo ekitaldiak eskualdeko agenteekin, proiektuen ideiez eta proposamenez hitz egiteko, arlo estrategiko horretan eskualdeak dituen premien arabera. - Bilerak beste eskualde batzuetako antzeko arloetako Dinamizazio Taldeekin, premien arabera.
*Dinamizazio Talderik sortzen ez bada, Koordinazio Taldea arduratuko da funtzio horiez eta funtzionamendu-jarraibideak LGPren Koordinazio Taldearenetan integratuko dira.				

4. *ABIAPUNTUKO DIAGNOSTIKOA*

4.1. AMIA eguneratua

Eskualdeko landa-eremuen gaur egungo egoera aztertzeko prestatu da AMIA matrize hau. Bertan agertzen dira egun **garapen-prozesuan parte hartzen dute barne-faktoreak** (ahuleziak eta indarrak) nahiz **kanpo-faktoreak** (mehatxuak eta aukerak).

Honako hauek dira faktore horien definizioak:

AHULEZIAK: Eskualdearen garapen egokia oztopatzen duten berezko elementuak eta alderdiak dira.

MEHATXUAK: Eskualdetik kanpoko egoera negatiboak dira, eskualdean eragina izan dezaketenak. Horregatik, eragin negatiboa badute, beharrezkoa izan daiteke horiek saihesteko estrategia egokia diseinatzea.

INDARRAK: Eskualdea gainerako eskualdeetatik bereizten duten barneko elementu positiboak eta eskualdearen barne-ezaugarriak eta izaera positiboa nabarmentzen dute.

AUKERAK: Ingurunean sortutako faktore positiboak dira, identifikatu ondoren, aprobetxatzeko aukera ematen dutenak.

AHULEZIAK

AH.1. Eskualdea ez da homogeneoa: udalerrien errealitateak eta premiak oso desberdinak dira.

AH.2. Turismo- eta natura-baliabide garrantzitsuenak (urtegiak eta parke naturalak) kudeatzeko ahalmen eskasa dute.

AH.3. Industria-jardueraren garapena eskasa da eta enpresa-ekimen gutxi daude.

AH.4. Nekazaritza-elikagaien industria oso gutxi garatuta dago: merkaturatze-kanalak zehaztu gabe daude eta eraldatu gabeko produktuek balio erantsi eskasa dute.

AH.5. Nekazaritza-bokazioa duten lurren jabeek hirigintza-presio handia jasaten dute eta horrek arriskuan jartzen du nekazaritza-ustiategien iraupena.

AH.6. Abeltzaintza-ustiategiak utzi egiten dituzte, ez dago txandaketarik.

AH.7. Zigoitia, Urkabustaiz, Aramaio eta Zuian bidaiarien garraioak hutsuneak ditu: ordutegiak, helmugak eta maiztasuna. Gainera, Urkabustaiztik trenbidea pasatzen da, baina ez dago tren-zerbitzurik.

AH.8. Gizarte-, osasun- eta zerbitzu-arloetan gabeziak daude: espezialista gutxi daude (pediatria, ginekologia, adindu eta haurrentzako arreta...), ordutegiak, ordezkapenak eta abar. Eskualdez gaindiko erakundeen mende daude.

AH.9. Eskualdean ez dute elkarlanerako ikuspegirik (maila instituzional, politiko eta teknikoak) eta eskualdea kohesionatzeko aukera eta ardatz bikain izan daitezkeen kultura-, hezkuntza- eta turismo-proiektuak antolatzeko eskualde-izaera falta da.

AH.10. Produktu turistikoa zehatza da, baina baliabideak falta dira eta eskualdeko agente turistikoek ez dute elkarrekin lan egiten produktuak garatzeko, martxan jartzeko eta merkaturatzeko.

AH.11. Eskualdeko biztanleriaren parte batek turistak hartzeko errezeloak ditu (Zuia inguruan salbu).

MEHATXUAK

M.1. Ez dago nekazari berriek lurrak eskuratzea, eskualdatzea eta erabiltzea errazteko kudeaketa-politikarik.

M.2. Ingurumen-politikak murriztaileegiak dira, batez ere lehen sektorean (abeltzaintza estentsiboa). Politika hutsak: batzuetan ez dute eduki praktikorik, muga orokorrak jartzen dituzte.

M.3. Eskualdea, landa-eremua eta lehen sektorea errespetatzen ez dituzten bisitari ugari heltzen dira, bereziki garai zehatzetan: perretxiko-garaian, elurteak izaten direnean, udaran (urtegietara), igandeetan eta abar.

M.4. Ez dago gazteentzako etxebizitza publiko erakargarriak sustatzeko politika aktiborik.

M.5. Kultura, Ongizate, Gizarte, Osasun eta Etxebizitza Sailak ez dira koordinatzen eskualdeko gizarte-zerbitzuak eta politikak aurkezteko (adibidez: etxebizitzaren ingurukoak).

M.6. Gasteizen eta Arrasaten prestakuntza-eskaintza zabala eta irisgarria denez, zaila da eskualdean prestakuntza-proiektuak martxan jartzea eta garatzea.

M.7. Eskualdeko baliabide naturalen kudeaketa ez dago eskualdearen esku, baizik eta eskualdez gaindiko erakundeen esku (Arabako Foru Aldundia, Eusko Jaurlaritza, Ebroko Konfederazio Hidrografikoa eta abar).

M.8. Ingurumenak eta lur-erabilerak mehatxu handiak dituzte: abiadura handiko trena eta haustura hidraulikoa.

INDARRAK

I.1. Biztanleriak hazteko joera du: eskualdeko biztanle gazteek bertan geratu nahi dute, etxebizitzak garesti badaude ere.
I.2. Tradizioz bigarren etxebizitzako eremu izan direnak lehen etxebizitzako eremu bihurtzen ari dira: Zigoitia, Zuia eta Urkabustaiz (eskualdearen mendebaldea, N-622 errepideak zeharkatzen duena).
I.3. Lehen sektorea baloratu eta aintzat hartzen dute.
I.4. Lehen sektoreak profesionalizatzeko joera du (gazteak) eta komertzializazio-formula berriak daude.
I.5. Nekazariei frutagintza eta baratzezaintza berreskuratzea interesatzen zaie: sagarrondoak, fruta-arbolak eta abar mantentzea, berreskuratzea eta zaintzea. Paisaiari eusten laguntzeko modu ona da.
I.6. Lehen sektoreko agenteek nekazaritza-elikagaien merkaturatzearekin eta eraldaketarekin zerikusia duten garapen-ideiak gauzatu ahal izateko laguntzak eskatu dituzte.
I.7. Turismo-ahalmen handia du, paisaia-inguruneagatik, aberastasun historiko eta monumentalagatik eta parke naturaletarako sarbideak daudelako: Gorbeiako Parke Naturalera Sarria eta Zaratetik (Zuia) eta Murua eta Etxaguenetik (Zigoitia), eta Urkiolako Parke Naturalera Oletatik (Aramaio).
I.8. Herri batzuetan bidezidorrak mantentzen dituzte, garbiketa-lanetarako.
I.9. Zuiako Kuadrillak eta Landa Garapenerako Elkarteak elkarrekin lan egiten dute, egitura estrategiko gisa, eskualdea garatzea sustatzeko eta hainbat erakunde eta sektore koordinatzeko.

AUKERAK

AU.1. Errepide bidezko komunikazio-sarea ona da.
AU.2. Enpresa-sare garrantzitsu batetik gertu dago. Ostatu, jatetxe eta dendentzako merkatu potentzial handia dago.
AU.3. Industria-jarduerako zentro garrantzitsuetatik eta hirigune handietatik (Arrasate, Gasteiz...) gertu dago.
AU.4. Informazio- eta komunikazio-teknologia berriak (IKT) eskura dituzte eta ekonomia-jarduera garatzeko pizgarri izan daitezke: abiadura handiko interneterako konexioa, estaldura mugikorra, wifi eta abar.
AU.5. EUSKARA eskualdearen kohesio eta nortasunaren ardatz gisa.
AU.6. Nekazaritzako eta basogintzako lurzoruaren Lurralde Plan Sektoriala lantzen ari dira.
AU.7. Lurralde- eta hirigintza-antolamenduko araudiaren lehentasunetako bat da etxebizitza publikoak sustatzea, herrien idiosinkrasiari eustea eta ekipamenduen irisgarritasuna eta maila ziurtatzea.
AU.8. LAGen arabera, Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza nagusiki tokikoak dira, eta Bigarren Hezkuntza (derrigorrezkoa zein derrigorrezkoaren ondokoa) eskualdekoa edo eskualde azpikoa, biztanleriaren eta eremu funtzionalen azaleraren araberakoa.
AU.9. Eskualdea turismo aldetik erakargarria da eta urte osoan ditu zerbitzuak (turistak, familia-aisia, kultura, enpresak...).
AU.10. Landa-eremuan nekazaritzako, basogintzako eta naturako balioak babesteko interesa dute. Bertako espezie eta arrazak zaintzea eta berreskuratzea.

BORRADOR

4.2. Balio diferentziala

Indartuz gero eskualdearen balio bereizgarri izan daitezkeen landa-eremuaren faktore positibo nagusiak dira:

1. **PAISAIA- ETA INGURUMEN-ABERASTASUNA: GORBEIA, URTEGIAK...**
2. **LEHEN SEKTOREA PROFESIONALA DA ETA ABELTZAINTZAK PISU HANDIA DU.**
3. **BIZI-KALITATEA ETA KOMUNIKAZIO-SAREA ONAK DIRA.**
4. **GORBEIA MENDIA ERREFERENTEA DA.**
5. **UDALERRIAK ANITZAK DIRA ETA, ORO HAR, ESKUALDEA ABERASTEN DUTE.**
6. **PAISAIA-HERENTZIA (OSO BALORATUA, EUSKAL IKONOAK), LEHEN SEKTOREARI ESKER.**

Araban, Gobernua Inguruetan hitz egiten da egunero euskaraz gehien eta, gainera, euskal kondaira eta ohitura ugariri eutsi diete.

Eskualdearen azaleraren % 30 parke natural gisa babestua dago (Gorbeiako eta Urkiolako Parke Naturalak) eta hiru aintzira artifizial daude; aintzira horietan jarduera ugari eskaintzen dituzte eta inguruan aisia-eremuak daude.

Gorbeiako mendigunea EAEko parke natural handiena da, 20.016 hektarea ditu. Parkearen % 62 Araban dago, zehazki eskualde honetan. Gorbeia Araba eta Bizkaia artean dago, izugarri handia eta dotorea da, eskualdearentzat eredu da eta haren nortasuna baldintzatzen du, arlo askotan (turismoa, kultura, lehen sektorea, ingurumena eta abar).

Gaur egun askotariko jarduerak (aisia, kirola, hezkuntza eta abar) gauzatzeko agertokitzat dugun natura-ingurune bikain hori tokiko biztanleentzat baliabide ekonomikoen iturri izan da, eta da oraindik ere. Gauzak horrela, natura-inguruneak baldintzatu ditu eskualdeko jarduera ekonomiko asko. Izan ere, natura-baliabideak belaunaldi askok ustiatu dituzte, eta bizimodu berezi bat sortu dute, erro sakonekoa eta tradizioz josia; bizimodu hori, funtsean, eskualdearen idiosinkrasiaren bereizgarria da. Horrela bakarrik uler daiteke halako natura-ingurune pribilegiatua.

Horrez gain, eskualdea hirigune garrantzitsuetatik gertu dago (Gasteiz, Bilbo eta Arrasate), komunikabide oso onak ditu (AP-68, AP1, N-I, N240, N622) eta, gainera, udalerriak ederrak eta lasaiak dira; ondorioz, biztanleek bizi-kalitate ona dute.

4.3. Garapenerako oztopoak

Eskualdeko landa-eremua bilakatzea eragotzi dezaketen eta eragin kaltegarriak izan ditzaketen faktore negatibo nagusiak dira:

1. **LURZORUAREN GAINEKO PRESIO HANDIA: AHT, ERREPIDEAK, HAUSTURA HIDRAULIKOA...**
2. **LURZORUA GARESTIA DA (BAI ETXEBIZITZAK, BAI JARDUERA EKONOMIKOAK JARTZEKO).**
3. **EZ DUTE PLANGINTZA ETA LANA KOORDINATZEKO IKUSPEGIRIK (GIZARTEA, KULTURA, OSASUNA...).**
4. **ESKUALDEA ANITZA DA ETA ERREALITATEAK ASKOTARIKOAK.**
5. **BIZTANLEEK ESKUALDETIK KANPO (GASTEIZEN, ARRASATEN...) LORTZEN DITUZTE ERRENTAK.**
6. **NATURA-BALIABIDEAK KANPOAN KUDEATZEN DITUZTE (ESKUALDEZ GAINDIKO KUDEAKETA): URTEGIAK, PARKE NATURALAK ETA ABAR.**

Gorbeia Inguruak eskualdearen kokapena estrategikoa da: iparraldean Bizkaiarekin eta Gipuzkoarekin egiten du muga, hegoaldean Gasteizekin eta Arabako Lautadarekin, ekialdean Gipuzkoarekin eta Arabako Lautadarekin eta mendebaldean Aiarako Kuadrillarekin. Hori dela eta, Euskal Herrian azken urteetan egin diren komunikazio-azpiegitura handien proiektuek (AP1 eta AHT) eragin nabarmena izan dute eskualdeko lurzoruaren erabileran. Horrez gain, Gasteiz gertu dago eta, ondorioz, lurzoruaren balioa handia da. Gauzak horrela, zaila da etxebizitza-proiektuak arrazoizko prezioetan egitea, gazteak beren udalerrietan gera daitezen, eta baita biztanleek negozio txikiak jartzea ere.

Azpimarratu beharra daukagu, gainera, eskualdea bi ardatz handik zatitzen dutela, N622 eta N240 errepideek, hain zuzen ere, eta udalerri bakoitzak bere errealitatea duela. Ondorioz, batzuetan zaila da erakundeek elkarrekin lana koordinatzea eta antolatzea.

Eskualdean udalerri bat bereizi beharra daukagu: Aramaio. Izan ere, biztanleak Gorbeia Inguruetako eskualdekoak (Zuiako Kuadrilla) eta arabarrak sentitzen diren arren, kulturaren, euskalduntze-mailaren eta ekonomia-jardueraren aldetik Gipuzkoako Deba Garaiko eskualdearen antzekoagoa da.

Goiain industrialdea eskualdean dago, eta beste industrialde txiki batzuk ere badaude, baina biztanle gehienek eskualdetik kanpo lan egiten dute.

Azkenik, eskualdeko natura-baliabide garrantzitsuenak Arabako Foru Aldundiak, Eusko Jaurlaritzak eta beste erakunde batzuek (esate batera, URAk) kudeatzen dituzte eta, beraz, zaila da baliabide horietan edozein jarduera, ekimen eta kudeaketa-lan gauzatzea.

5. *ESPARRU ESTRATEGIKOA*

5.1. Mapa estrategikoa

<u>*2020rako ikuspegia:*</u> etorkizunean eskualdeko landa-eremua zer izatea nahi dugun islatzen duen agertokia da. Kasu zehatz horretan, 2020ra begira jarri dugu helmuga.

> ***Eskualdea jasangarria, bateratua eta euskalduna izatea nahi dugu, nortasun bereizgarri bat edukitzea eta dinamismo eta partaidetza soziokulturala dinamizatzea.***
>
> ***Nahi dugu, halaber, sektore guztietako ekonomia modu orekatuan garatzea, Gorbeiako eskaintza turistikoa zabala eta egoki egituratua eta koordinatua izatea eta biztanleen zerbitzuak eta bizi-kalitatea bermatzea.***

Helburu orokorrak	Adierazleak	GAUR EGUNGO BALIOA
• Sektore ekonomiko guztiak sustatzea, modu arduratsu eta jasangarrian.	○ Biztanleko BPGd. ○ Batez besteko errenta pertsonala (sexuaren arabera). ○ Langabezia-tasa. ○ Langabe-kopurua (sexuaren, adinaren eta jarduera-adarraren arabera). ○ Nekazaritza-azalera erabilgarria. ○ Nekazaritzako BEGd. ○ Nekazaritzako ustiategi-kopurua (NPBko diru-laguntzen erregistro administratiboa). ○ Eraldaketa-prozesuak gauzatzen dituzten nekazaritza-ustiategiak (Jarduera Ekonomikoen Direktorioa). ○ Establezimendu-kopurua, sektoreka. ○ Enplegu-kopurua, sektoreka.	40.403 23.162 %6,83 381 15.106,87 11.881 494 12 991 5753
• Gorbeia helmuga turistiko gisa finkatzea.	○ Landa-eremuan ostatu hartzeko establezimenduen kopurua. ○ Landa-eremuan ostatu har dezaketen pertsonen kopurua. ○ Gorbeialde LGErekin elkarlanean sustatutako proiektu-kopurua (Gorbeia Central Park, Gorbeia zure etxean, Gorbeia Ezagutu, Euskadi	18 292 4

	Gastronomika). ○ Bisitari-kopurua (turismo-bulegoko, museoetako eta Parketxeko datuak), 2016ko urtarrila. ○ Ostalaritza-okupazioa (2016ko urtarrila). ○ Web-orriko bisita-kopurua. ○ Turismo-mahaien kopurua eta partaidetza. ○ Mahai azpisektorialen kopurua edo produktu/proiektu kluben bileren kopurua. ○ Turismo-programetan parte hartzen duten enpresen kopurua ▪ GZE ▪ SICTED ▪ TICs ▪ ECOETIQUETA ○ Udalek, AFAk eta Eusko Jaurlaritzak beren gain hartzen duten eskualde osoko turismo-aurrekontuaren portzentajea.	*2351 (12,71 Egu/bisita)* *935 (9,84 egun/bisita)* *6.170* *14.960* *182.938* %27,26 0 2 5 *19* *14* *0* *1* % 8 % 46 % 46
• Nekazaritza-ustiategi aktibo eta profesionalen kopuruari eustea.	○ NLE. ○ Establezimendu-kopurua, sektoreka. ○ Enplegu-kopurua, sektoreka. ○ Nekazaritzako balio erantsi gordina. ○ Nekazaritzako ustiategi-kopurua (NPBko diru-laguntzen erregistro administratiboa). ○ Eraldaketa-prozesuak gauzatzen dituzten nekazaritza-ustiategiak (Jarduera Ekonomikoen Direktorioa).	15.106,87 177 333 11.881 494 12
• Lurralde edo eskualde berean eskumen zuzenak dituzten agente eta erakunde publiko eta	○ LGEko Batzarraren bilera-kopurua. ○ Zuzendaritza Batzordearen bilera-kopurua. ○ Elkarlanaren eta lankidetzaren alde	2 1 1

pribatuen koordinazioa, inplikazioa eta partaidetza hobetzea.	elkarrekin sustatutako proiektuen kopurua.	
• Eskualdean euskaraz jakitea eta hitz egitea sustatzea.	○ 2011ko euskaldunen %. ○ 2011ko ia euskaldunen %.	41 24
• Gaur egungo **bizi-kalitatea** bermatzea eta hobekuntza guztiak aplikatzea (eguneratzea, berritzea eta modernizatzea).	○ Udalen arteko lankidetza-hitzarmenen kopurua.	0

<u>Zeharkako ardatzak</u>*: ardatz hauek, euren izaeragatik arlo estrategiko zehatz batetik hedatu eta modu horizontal batean, eskualdeko landa garapen programetan landuko dira.*

1. Genero-ikuspegia

Sexuaren arabera banaka daitezkeen adierazle guztietan emakume-kopurua eta gizon-kopurua bereiz adierazi behar dira.

Gainera, emakumeen ordezkagarritasunaren bilakaera eta tokiko erakundeen konpromisoa neurtuko dira, adierazle hauen bidez:

ADIERAZLEAK	GAUR EGUNGO BALIOA					
	KONTZENTRAZIO-INDIZEA		FEMINIZAZIO-INDIZEA	TASA		GENERO-ARRAILA
	EMAKUMEAK	GIZONAK		EMAKUMEAK	GIZONAK	
• Udalbatzen antolamendua sexuaren arabera	*0,02*	*0,04*	*0,40*	*28%*	*72%*	***-43%***
• LGEko Zuzendaritza Batzordearen antolamendua sexuaren arabera	*0,05*	*0,06*	*0,33*	*25%*	*75%*	***-50%***

Adierazlea	Gaur egungo balioa	Oharrak
• Eskualdean berdintasun-planak dituzten udalerrien portzentajea.	0	-

2. **Jasangarritasuna:** Tokiko erakundeen konpromisoa adierazle hauen bidez neurtuko da:

HELBURUAK	ADIERAZLEAK	EGUNGO DATUA
• Energia aldetik iraunkorrak diren ekimenak sustatzea.	○ Energia aurreztea helburu duten ekimen publikoen kopurua. ○ Energia berriztagarriak erabiltzea helburu duten ekimen publikoen kopurua.	0 0
• Erakundeen konpromisoa iraunkortasunarekin.	○ Tokiko Agenda 21 martxan duten udalen %. ○ Kontratazio-agirietan "erosketa berdeko" irizpideak aplikatzen dituzten erakunde instituzionalen %.	0 0
• Gizartearen partaidetza eskualdeko LGPn.	○ Eskualdeko LGP gizarteratzeko ekintza-kopurua (informazioa edo partaidetza).[2] ○ Sentsibilizazio-ekintza horietako bertaratu/partaide kopurua.	0 0

3. **Lankidetza**

Eskualdez gaindiko elkarlanaren sustapena adierazle hauen bidez neurtuko da:

HELBURUA	ADIERAZLEAK
• Landa-eremuen eta landa-garapeneko eragileen arteko sinergiak eta aliantzak gehitzea.	○ LGEk parte hartzen duen eskualdez gaindiko lankidetza-proiektuen kopurua. ○ LGE Landa Garapeneko Euskal Sarearen deialdietara bertaratzea.

4. **Eskualde-kohesioa eta nortasuna**

Lurraldeko zerbitzuen koordinazioa eta kudeaketa (tokiko biztanleentzako zein bisitarientzako zerbitzuak: elikagaiak, turismoa, aisia, kirola, adinduak…)

HELBURUA	ADIERAZLEAK
• Añanako eskualdearekiko pertenentzia-sentimendua eta eskualde-nortasuna gehitzea.	○ Ekimen-kopurua.

[2] *LGP martxan jartzen denetik egiten diren ekintza eta topaketak kontatuko dira, lan-foro hauei dagozkienak aparte utzita: LGEko Zuzendaritza Batzordea, LGPko Koordinazio Taldea eta Lurralde Mahaiak. Ikusi 3.2 kapitulua, egikaritzeko metodologiari buruzkoa.*

Arlo estrategikoak:

1. **SEKTORE EKONOMIKO GUZTIEN GARAPEN EKONOMIKO ARDURATSU ETA JASANGARRIA: lehen sektorea, industria, turismoa, zerbitzuak, ekintzailetza…**
2. **ESKUALDE-KOHESIOA: dinamismo soziokulturala, partaidetza aktiboa, berezko nortasuna eta euskaltasun-sentimendua.**
3. **BIZI-KALITATEA MANTENTZEA ETA HOBETZEA.**

ARLO ESTRATEGIKOAK
SEKTORE EKONOMIKO GUZTIEN GARAPEN EKONOMIKO ARDURATSU ETA JASANGARRIA: lehen sektorea, industria, turismoa, zerbitzuak, ekintzailetza...
ESKUALDE-KOHESIOA: dinamismo soziokulturala, partaidetza aktiboa, berezko nortasuna eta euskaltasun-sentimendua.
HELBURU OROKORRAK
2020rako IKUSPEGIA
GORBEIA INGURUAK...Eskualdea jasangarria, bateratua eta euskalduna izatea nahi dugu, nortasun bereizgarri bat edukitzea eta dinamismo eta partaidetza soziokulturala dinamizatzea. Nahi dugu, halaber, sektore guztietako ekonomia modu orekatuan garatzea, Gorbeiako eskaintza turistikoa zabala eta egoki egituratua eta koordinatua izatea eta biztanleen zerbitzuak eta bizi-kalitatea bermatzea.
BIZI-KALITATEA MANTENTZEA ETA HOBETZEA
Nekazaritza-ustiategi aktibo eta profesionalen kopuruari eustea
Eskualdean euskaraz jakitea eta hitz egitea sustatzea
Sektore ekonomiko guztiak sustatzea, modu arduratsu eta jasangarrian.
Gorbeia helmuga turistiko gisa finkatzea.
Lurralde edo eskualde berean eskumen zuzenak dituzten agente eta erakunde publiko eta pribatuen koordinazioa, inplikazioa eta partaidetza hobetzea.
Gaur egungo bizi-kalitatea bermatzea eta hobekuntza guztiak aplikatzea (eguneratzea, berritzea eta modernizatzea).

5.1. ARLOKO FITXAK

1. SEKTORE EKONOMIKO GUZTIEN GARAPEN EKONOMIKO ARDURATSU ETA JASANGARRIA: lehen sektorea, industria, turismoa, zerbitzuak, ekintzailetza…

HELBURU ZEHATZAK	ADIERAZLEAK	EGUNGO BALOREA
• Lehen sektorean belaunaldi-txandaketa sustatzea eta jende berria sartzea erraztea.	○ GAZTENEK programan 2015ean egindako tutoretza eta/edo laguntzen kopurua. ○ Jende berria sartzea sustatzeko ekintza espezifikoen kopurua.	5 0
• Enplegu endogenoa sortzea eta garatzea, ekintzailetza, kontratazioak eta prestakuntza sustatuz/babestuz.	○ Udaletako EJZn egindako alta-kopurua: ○ Aramaio ○ Arratzua-Ubarrundia ○ Legutio ○ Urkabustaiz ○ Zigoitia ○ Zuia ○ 2007-2015 aldian babestutako proiektu-kopurua. ✓ Erein, autoenplegua. ✓ Leader, inbertsio pribatua. ✓ Leader, lehen sektorearen dibertsifikazioa. ✓ Lehiatu, eraldaketa. ○ Eskualdeko langabe-kopurua (2014ko 4. hiruhilekoa). ○ Ekintzaileei laguntzeko 2015ean egindako ikastaroen kopurua. ○ Partaide-kopurua. ○ Ekintzaileei 2015ean eskainitako laguntza-kopurua.	86 - 9 20 16 11 30 8 7 0 0 381 1 6 6
• Sektore eta erakunde publiko guztiek eztabaida egiteko, elkarlanean aritzeko, harreman zuzena izateko eta elkarrekin lan egiteko guneak sortzea,	○ Sortutako gune-kopurua. ✓ Ekintzailetza-foroa (Ostegun Ekintzaileak, Lanbide programako	1 9

lankidetzan aritzeko premia eta aukeren arabera.	hasierako bilera). ✓ Barne-ekintzailetzako foroa. ✓ Foro sektorialak. ○ Partaide-kopurua. ○ Elkarlanean sustatutako proiektu-kopurua (Lanbide, Hazi).	1 0 0 4

- Nekazaritza-ustiategi aktibo eta profesionalen kopuruari eustea.
- Sektore ekonomiko guztiak sustatzea, modu arduratsu eta jasangarrian.
- Lurralde edo eskualde berean eskumen zuzenak dituzten agente eta erakunde publiko eta pribatuen koordinazioa, inplikazioa eta partaidetza hobetzea.

OROKORRA

- Enplegu-programa orokor zabalago bat diseinatzea (ez bakarrik ekintzailetza edo autoenplegua sustatzeko).
- Trukeak egiteko, elkar ezagutzeko eta prestatzeko jardunaldi eta tailerrak eta bisita teknikoak antolatzea, eskualdean aplika daitezkeen esperientzia eta kasu arrakastatsuak ezagutzeko.
- Negozio berriak irekitzeagatik eta eskualdeko langabeak kontratatzeagatik hobariak ematea aztertzea.

LEHEN SEKTOREA

- Bisitarien/turisten eta nekazari eta abeltzainen arteko bizikidetza-ekintzak sustatzea.
- Gaztenek programa sustatzea.
- Eskualdean ehiza-populazioa gutxitzea. Ehiza-lizentzia gehiago ematea, denboraldia luzatzea…
- Nekazaritzako eta abeltzaintzako produktuak eraldatzeko ekipamendu kolektiboak sortzea.
- Abeltzaintza-ustiategietarako jarduera-lizentziak lortzen laguntzea.
- Nekazaritzako eta lehen sektoreko joeren gaineko prestakuntza.

ZERBITZUAK

- Enpresa teknologikoen mintegi bat sustatzea.
- Dauden landa-dendei ideia berriak garatzen laguntzea (zerbitzu- eta merkataritza-sektoreak modernizatzea, berritzea eta lehiatzeko gaitasuna gehitzea) eta, horretarako, gertuko dendak irekitzea erraztea.
- Hutsik dauden lokalak erabiltzeko hitzarmenak sustatzea (adibidez: Gorbeia merkataritza-zentroa).
- Tokiko enpresa eta ekintzaileen gida egitea, zerbitzuen arabera antolatua, eta zabaltzea.

INDUSTRIA

- Industrialdeetan libre dauden lekuak industriarako sustatzea (adibidez: Goiain).
- Enpresekin benetako harreman-kanal zuzen bat sortzea, premiak eta elkarrekin lan egiteko aukerak antzemateko.

TURISMOA

- GORBEIA HELMUGA TURISTIKOA sustatzea eta garatzea.
- Proiektu turistikoak sustatzea, Araba osoan elkarlanean.
- Olgetarako gune turistikoak eta Gorbeiako Parke Naturalerako sarbideak moldatzea eta berritzea.
- Turismo-baliabideen seinaleztapena hobetzea.

- Zuiako Kuadrillako eta Otxandioko Enplegu Plana. - Eusko Jaurlaritzaren Turismo Planak. - Nekazaritza egologikoa babesteko foru-plana.	- AFAren lur-bankua. - Prestakuntza Planak: Lanbide, HAZI, SPRI, Merkataritza Ganbera, Arabako Nekazarien Elkartea…

2. *ESKUALDE-KOHESIOA: dinamismo soziokulturala, partaidetza aktiboa, berezko nortasuna eta euskaltasun-sentimendua.*

HELBURU ZEHATZAK	ADIERAZLEAK	EGUNGO BALOREA
• Eskualde-nortasuna sendotzea eta finkatzea eta pertenentzia-sentimendua handitzea.	○ Gauzatutako ekintza berrien kopurua. ○ Tokiko merkataritza eta produktuak baloratzeko kanpaina: hazka egin eta irabazi. ○ Eskualdeko urteroko egutegia. ○ Zuiakaria aldizkariaren urteroko alea. ○ Eskualdearen gaineko ezagutza neurtzeko galdeketa.	0 bai bai 2 ez
• Eskualdeko historia, balioak, bereizgarriak, natura eta abar ezagutzera ematea (barruan zein kanpoan)	○ Gauzatutako ekintza-kopurua.	0
• Gai anitzen inguruko proiektu bateratuak sustatzea: gizartea, kultura, turismoa, azokak eta partaidetza aktiboa.	○ Sustatutako proiektu BERRIEN kopurua.	0
• Genero-berdintasunaren inguruko politikak bermatzea.	○ Eskualdeko erakunde publikoetako karguetan dauden emakumeen kopurua (2015): ✓ LGE. ✓ Kuadrilla. ✓ Partzuergoa. ✓ Udalak alkateak + zinegotziak	6 emaku/ 9 gizonez 3 /2 11 / 8 2 / 9 22 / 32
• Sare-lana eta partaidetza- eta lankidetza-metodologiak sustatzea.	○ Gauzatutako ekintza-kopurua. ✓ LGPko tailerrak. ✓ Lan-batzordeak, ARDATZEN arabera (2015 Zuiakaria). ○ Partaide-kopurua. ○ Sarean egindako proiektuen kopurua (LGP, Zuiakaria).	 2 2 48 2

- Lurralde edo eskualde berean eskumen zuzenak dituzten agente eta erakunde publiko eta pribatuen koordinazioa, inplikazioa eta partaidetza hobetzea.
- Eskualdean euskaraz jakitea eta hitz egitea sustatzea.

- Zuiakaria eskualde-aldizkaria (paperezkoa eta digitala) eta udal-aldizkariak sustatzea.
- Eskualdeko kultura- eta aisia-eskaintzaren berri emateko hedakuntza-sare arin, dinamiko, erabilgarri eta indartsua sortzea. Udalerriak eta Kuadrilla egoki koordinatzea ezinbestekoa da.
- Biztanleek elkar ezagutzeko eta eskualdeko baliabide turistikoak, elkarteak eta abar ezagutzera

emateko jarduerak antolatzea (Elkarteen Eguna, Nekazari Eguna…).

- Euskarazko kultura- eta aisia-eskaintza bermatzea sustatzea.
- Etxebizitza-eskariari buruzko azterlan bat egitea eta Udalek eta Eusko Jaurlaritzak etxebizitza-eskaintza eta gazteentzako alokairu soziala sustatzea.
- Tokiko artisautza- eta nekazaritza-produktuen azoka ibiltaria sortzea.
- Eskualdeko irrati-programa bat sustatzea.
- Herriak eta udalerriak dinamizatzeko balio duten ekipamendu-proiektuak babestea eta sustatzea (adibidez: Urkabustaizeko eta Legutioko igerilekuak).

- **Udalen kultura-programazioak**	-

Arlo horretan oso garrantzitsua da LGE Zuiako Kuadrillako animatzaile soziokulturalekin eta euskara-teknikariarekin koordinatzea.

3. BIZI-KALITATEA MANTENTZEA ETA HOBETZEA

HELBURU ZEHATZAK	ADIERAZLEAK	EGUNGO BALOREA
• Espezialitate medikoen eskaintza handitzea: pediatria eta ginekologia.	○ Espezialitate medikoen kopurua.	1 pediatria
• IKTak eskura izatea bermatzea.	○ Udalerri eta erakundeetan jarritako banda zabala.	EZ
• Landa-garraioaren eskaintza hobetzea.	○ Garraio-lineen kopurua. ○ Betetako eskaria.	10 EZ
• Eskualdeko gazteei eustea.	○ Demografia-adierazleak: ✓ Emakume gazteak. ✓ Gizon gazteak. Zerbitzuak: ○ Botikak ○ Posta bulegoak ○ Liburutegia ○ Musika eskola ○ Aurrezki kutxak	 0 0 5 4 5 4 7 + Bus
• Ikastetxeak eta instalazio egokiak bermatzea (Zuia).	○ Ikastetxe-kopurua: ○ Haur eskola (0-2) ○ Lehen hezkuntza ○ Bigarren hezkuntza ○ Erdi mailakoak (baso ikasketak)	 5 6 6 2 1

- Gaur egungo bizi-kalitatea bermatzea eta hobekuntza guztiak aplikatzea (eguneratzea, berritzea eta modernizatzea).
- Lurralde edo eskualde berean eskumen zuzenak dituzten agente eta erakunde publiko eta pribatuen koordinazioa, inplikazioa eta partaidetza hobetzea.

- Kontsumo-taldeak (ekonomatuak) sustatzea.
- Herrietan erosketak, botikak, posta eta abar banatzeko zerbitzua eskaintzea ("Banoa").
- Biztanleei honako hauek ezagutzera emateko gida bat egitea eta argitaratzea: eskualdeko gizarte,

kultura, kirol eta aisiako zerbitzu eta aukerak, Kuadrillaren zereginak, LGE eta abar.

- Udalerriburuetako zerbitzuen aprobetxamendua optimizatzea eta, horretarako, garraioa eta irisgarritasuna premien arabera moldatzea.
- Landa-garraio publikoaren eskaintzea hobetzea (lineak, maiztasuna, eskatu ahalako taxi-zerbitzua eta abar) eta dauden baliabideen erabilera optimizatzea (dagoenaren erabilera dibertsifikatzea: erabilera pribatua, eskola, turismoa eta abar).
- Dauden gizarte-, kultura- eta kirol-ekipamenduak eta benetako eskaria aztertzea.
- Eskualdeko produktuak erosteko aukera izatea eta tokiko establezimenduetan kontsumitzea sustatzea.
- IKTen irisgarritasuna hobetzea (mugikorren estaldura, 3G…).

- Tokiko Agenda 21	

6. ERANSKINAK

6.1. LANDATASUN MAILA

Taula honetan udalerri bakoitzaren landatasun-maila dago

UDALERRIA	Entitea	Landatasun maila
Aramaio		**G2**
Arratzua-Ubarrundia		**G3**
Legutio	Elosu	**G6**
	Goiain	**G5**
	Legutio	**G6**
	Urbina	**G6**
	Urrunaga	**G5**
Urkabustaiz		**G3**
Zigoitia		**G3**
Zuia		**G3**

6.2. URTEKO KUDEAKETA PLANAREN EREDUA

Ondorengo taulan, Urteko Kudeaketa Plana betetzeko txantiloia jasotzen da.

<table>
<tr><td colspan="5">ARLO ESTRATEGIKOAK (LGP)</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td colspan="5">LAN-ILDOAK (LGP)</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td colspan="5">JARDUERA</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td colspan="5">DESKRIBAPENA</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td colspan="5">ERRONKA NAGUSIAK</td></tr>
<tr><td colspan="2">ARDURADUNA</td><td></td><td>BESTE ERAGILEAK</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">ERANTZUNA EMATEN DION HELBURU OROKOR ETA ZEHATZAK</td></tr>
<tr><td colspan="5">Helburu orokorrak:

Helburu zehatzak:</td></tr>
<tr><td colspan="5">BETERAZPEN ADIERAZLEAK</td></tr>
<tr><td colspan="3">Adierazlea</td><td>Aurreikusitako balioa</td><td>Balio erreala</td></tr>
<tr><td colspan="5">JARDUERAREN IRAUPENA</td></tr>
<tr><td colspan="5">AURREKONTUAK ETA FINANTZIAZIO ITURRI NAGUSIAK</td></tr>
<tr><td colspan="5">JARDUERAREN JARRAIPENAREN ZEHAZTAPENAK</td></tr>
<tr><td>Data</td><td colspan="4">Oharrak</td></tr>
</table>

6.3. DOKUMENTUA EGITEN PARTE HARTU DUTEN ERAGILE-SAREA

Hurrengo taulan, lantegietan parte hartu duten eskualdeko eragile-sarea jasotzen da.

Agente-sarea
MAIRUELEGORRETA LANDA GARAPENERAKO ELKARTEA
EUSKO JAURLARITZA
ARABAKO FORU ALDUNDIA
HAZI
ZUIAKO KUADRILLA
UAGA, ARABAKO NEKAZARIEN ELKARTEA
SERGAL
ABERE
ARABAKO KONTZEJUEN ELKARTEA
ARAMAIOKO UDALA
ARRATZUA-UBARRUNDIAKO UDALA
LEGUTIOKO UDALA
URKABUSTAIZEKO UDALA
ZIGOITIAKO UDALA
ZUIAKO UDALA
APODAKAKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
ABORNIKANOKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
ELOSUKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
LEGUTIOKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
ONDATEGIKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
ZARATEKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
ZURBANOKO ADMINISTRAZIO BATZARRA
ARABAKO EMAKUMEEN SAREA
LAN ETA JOLAS
ESKUALDEKO ZUIAKARIA ALDIZKARIA
SARRIAKO PARKETXEA
TOKIKO AGENDA 21
ZUIAKO UDALERRIKO ALDIZKARIA: "ZUBIA"
ZIGOITIAKO UDALERRIKO ALDIZKARIA: "HAMAZAZPI"
LEGUTIOKO TXISTULARIEN ELKARTEA
AREATZAKO TURISMO-ENPRESA
LEGUTIOKO EKINTZAILE BAT (EMAKUMEA)
ARAMAIOKO EKINTZAILE BAT (EMAKUMEA)
MURUAKO EKINTZAILE BAT (EMAKUMEA)

6.4. ESKUALDEKO PLAN ETA PROGRAMAK

Hurrengo taulan, eskualdean dauden plan eta programak jasotzen dira.

PLANAK, PROGRAMAK ETA PROIEKTUAK	AGENTE SUSTATZAILEA	BESTE AGENTE BATZUK	LURRALDEA	GAUR EGUNGO EGOERA	LANDA GARAPENARI BURUZKO OHARRAK	INFORMAZIO GEHIAGO (DOKUMENTAZIOAREN ESTEKA)
ESKUALDEKO TURISMOA DINAMIZATZEKO PLANA 2001	*Zuiako Kuadrilla*		*Eskualdea*	*Onartua Zaharkitua*	*Gaur egun urteko plan eragile bat lantzen ari dira, Gorbeialde LGErekin batera; plan hori turismo-mahaian onartzen da, urtero. Planak lau lan-ardatz ditu eta urte horretan egingo diren ekintzak biltzen ditu; ekintza horiek gauzatzen ez badira, hurrengo urteko planera eramaten dira.*	Barneko lan-dokumentua
LANBIDEKO ENPLEGU PLANA 2012 ZUIAKO KUADRILLA + OTXANDIOKO UDALA	*Zuiako Kuadrilla*	*Otxandioko Udala Lanbide*	*Otxandio + eskualdea*	*Onartua Egikaritzen*	*Tokiko ekintzailetza eta bertako langileen kontratazioa babestea. Eskualdeko produktuak ezagutzeko sentsibilizazio-jarduerak egitea. Lanbidek, urtero, aipatu Eskualde Planean zehaztutako ekintzak babesteko laguntza-dekretuak egiten ditu.*	*http://www.cuadrillazuia.com/*
UDALERRIKO TOKIKO AGENDA 21	*Tokiko Agenda 21eko teknikaria*	*ZUIAKO KUADRILLA*	*Udalerria*	*Egikaritzen*	*TOKIKOA. UDALERRIKOA.*	*http://www.cuadrillazuia.com/*
BERDINTASUN PLANAK			*Udalerria*			*http://www.cuadrillazuia.com/*

TURISMO JASANGARRIA	*AFA – Ekonomia*	*Arabako Kuadrillak*	*Lurraldea*	*Egikaritzen*	*Eskualdearen eta lurraldearen diagnostikoa egin da eta 2015ean eta gerora ere egikaritzeko ekintzak planteatuko dira (EKINTZA PLANA).*	*ESKUALDEAREN DIAGNOSTIKOA http://www.alava.net/*
EKONOMIA SUSPERTZEKO PROGRAMA Gorbeia Inguruetan Euskararen Erabilera Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP 2013-2017)	*Zuiako Kuadrilla (AFAk diruz lagunduta)*		*Eskualdea*	*Egikaritzen*	*Tokiko produktuak (artisau-erara egindakoak eta nekazaritza-elikagaiak) sustatzeko eta aintzat hartzeko ekintzak*	*http://www.cuadrillazuia.com/*

6.5. ESKUALDE GAINEKO PLAN ETA PROGRAMAK

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
EILP: Elikagai Industriaren Lehiakortasun Plana 2014-2016.	HELBURU OROKORRAK 1. Elikagaigintzaren hazkunde ekonomikoa (BPGd). 2. Enplegua sortzea eta aberastasuna sortzen eta langabezia-tasa gutxitzen laguntzea. Elikagaien industriaren lehiatzeko gaitasuna sustatzea. 3. Balio-katearen integrazioa eta sinergien bilaketa lankidetzaren	Elikagaien Industrien Zuzendaritza	HAZI AZTI EUSKADIKO ELIKAGAIEN KLUSTERRA	EAE	Onartua	Eskualdeko LGPei lotutako estrategia nagusiak: 1. ESTRATEGIA. MERKATUAK GARATZEA ETA SUSTATZEA .- Tokiko eta estatuko merkatuak garatzea eta sustatzea. Euskadin bertako janari-	http://www.nasdap.ejgv.euskadi.eus/contenidos/plan_programa_proyecto/pcia/es_def/adjuntos/PCIA_plan.pdf

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
	aldetik eraginkorra izan dadin sustatzeko estrategia bat zehaztea. 4. Elkarlanean berritzearen aldeko apustua egitea, bultzada nagusi gisa. 5. Teknologia transferitzea, elikagai-enpresei balio erantsia sortzen laguntzeko. 6. Sektorea profesionalizatzeareen aldeko apustua egitea. 7. Elikagaigintzak lehen sektorea bultzatzea. Elkarrekiko mendekotasuna eta erlazioa. 8. Tokiko, estatuko eta nazioarteko merkatuetan euskal janari-produktuen presentzia eta salmenta gehitzea.					produktuen kontsumoa sustatzea. .- Euskadiko janari-produktuen irudia garatzea eta bultzatzea. 2. ESTRATEGIA. ERAGINKORTASUNA BULTZATZEA .- Euskadiko janari-produktuen horniketa, eraldaketa, logistika eta merkaturatzea eraginkorragoa izan dadin sustatzeko ekimenak bultzatzea. .- Ekoizle eta eraldatzaileek haien artean konpromiso egonkorrak izan ditzaten erraztea. .- Enpresen arteko elkarlanerako ekimenak babestea. 5. ESTRATEGIA. INFORMAZIOA ETA PRESTAKUNTZA .- Elikagai-enpresentzako informazio- eta prestakuntza-programa espezifikoa. .- Elkarren esperientzien berri emateko foroak bultzatzea eta babestea.	
EPE (Egurraren Plan Estrategikoa).	Planteamendu orokorra da egurraren erabilera sustatzea. Helburuak: ○ Egurrari balio gehiago ematea. - Garapena eta dibertsifikazioa. - Lehiatzeko gaitasuna. Kudeatzeko ahalmena indartzea.	Sailburuordetza HAZI	Basogintza elkarteak BaskEgur	EAE	Onartua	EPE berraztertu ondoren, lau lan-arlo nagusi zehaztu dira: - Egurraren inguruko publizitate-kanpainak. - Egurra erabiltzeko eta ezagutzeko ekintzak. - Egurrezko produktuak mobilizatzeko ekintzak. - Beste jarduera batzuk: • Behatoki ekonomikoa. • Araudia egokitzeko azterlanak. • Haziak eta basoen osasuna. • Baso-ziurtagiria. • Biomasa (nahiz eta bere plana baduen).	*http://www.nasdap.ejgv.euskadi.net/r50-4632/es/contenidos/plan_programa_proyecto/plan_madera/es_agripes/plan_madera.html*

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
Itsaslurra! (Landa Euskadi Sarean plataforma).	Sektoreko profesionalei, landa-eremuetako biztanleei eta, oro har, herritarrei lehen sektorearen eta landa- eta itsas-ingurunearen gainean Interneten dagoen informazioa gerturatzea: sarean eremu integratzaile, pizgarri eta bereizi bat sortzea, Euskadiko landa- eta itsasertz-eremua antolatzeko eta hiri-gizartearekin lotura estutzeko. Herritarrei sektorearen eta landa- eta itsasertz-eremuaren errealitatea ezagutzera ematea eta gai horren gainean sentsibilizatzea, proiektu, ekimen, agenda, albiste, material eta abarren bitartez. Horietan guztietan, administrazioak sustatutako ekimenez gain, jarduera honetan bat egin nahi duten agenteen ekimenak ere bildu behar dira.	HAZI	Sektoreko beste agente batzuk eta landa-erakundeak (LGE...).	EAE	Martxan	Tresna honek eskatzen du eskualdeetan agenteek (LGEek, adibidez) informazioa etengabe biltzea eta eguneratzea. Halaber, ordea, eskualdeak eredu bihurtuko ditu. 1. faseko eremu nagusiak: • NIREA: filosofia, enpresen konpromisoak, Nirea proiektuak… • BALIABIDEAK ESKURA, profesionalentzat: ingurunearen direktorioa, web eta aplikazio interesgarriak, prestakuntza-agenda. • DASTATU GURE PRODUKTUAK: ekoizleen katalogoa/mapa, sasoiko egutegia, azoken mapa, on line denden erakusleihoa. • EZAGUTU GURE LURRALDEA, esperientziei eta eskualdeko informazioari lotua: ekitaldien agenda, berriak, ekoizleak, azokak. Bigarren fasean ezinbestekoa da honako jarduera hauek gauzatzea: eskualde-agenteekin lana dinamizatzea, eskualdeetako premia espezifikoei erantzuteko (nola agertu, zer zerbitzu eskaini, eskualdeko helburuak…); Barne Turismoko Plana osatzea; eskualdeko Nirea proiektuak identifikatzea eta sustatzea; Nirea sarea martxan jartzea; iritzi-foroa martxan jartzea eta elkarlaneko blog bihurtzea…	http://www.nirea.eus/es
NIREA PROGRAMA	Lehen sektorea suspertzea eta euskal landa- eta itsasertz-eremua indartzea. Sektore eta eremu horien garapen iraunkorra sustatzen du eta Euskadiko ekonomia- eta gizarte-sisteman egiten duten ekarpena aintzatestea bultzatzen du. HELBURUAK: • Ustiategien iraunkortasuna hobetzea. • Ekoizleen lana baloratzea.	Sailburuordetz a HAZI	Sektoreko eta lurraldeko agenteak. Gizarte-agenteak. Helburu berak dituzten agente sustatzaileen sarea dinamizatzeko premia.	EAE	Martxan	LAN-ILDOAK: 1. Sektorean diskurtsoa eta estrategia elkarrekin sortzea. 2. Sektorean babesleak erakartzea. 3. Enpesen konpromisoa sustatzea. 4. Proiektuak erraztea. 5. Proiektuak ezagutzera ematea. 6. Gizarte-erantzunkidetasuna bultzatzea.	http://www.nirea.eus/es/nirea

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
	❑ Negozio-aukera berriak sortzea. ❑ Euskal gizartearen aintzatespena lortzea. • Tokiko produktuen kontsumoa gehitzea.						
Euskadiko Nekazaritza Ekologikoaren Sustapen Plana.	**PERTSONAK:** Nekazaritza ekologikoan jendea sartzea. **PRODUKTUA:** Merkatura bideratutako produktuak garatzea. **ERALDAKETA:** Produktu ekologikoen eraldatzaileen kopurua gehitzea. **MERKATUA:** Tokiko nekazaritza ekologikoa EAEko eta kanpoko merkatuetan posizionatzea.	Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritza	ENEEK HAZI NEIKER	EAE	Onartua	Hauek dira planteatutako jarduera garrantzitsuenak: - Ekoizpen ekologikoko enpresa-ekimenen kudeaketa tekniko, ekonomiko eta administratiboa babesteko estrategia diseinatzea. Eskualdeko dinamizatzailea / Gaur egungo teknikariak prestatzea. - Ekoizle, eraldatzaile eta kontsumitzaileen on line plataforma bat sortzea, banaketa errazago kudeatzeko. - Laborantzarako lur berriak identifikatzea. - Mahai Teknikoa martxan jartzea. Mahai Teknikoak produktuen ekoizpen- eta eraldaketa-prozesuak hobetzeko ikerketa-ildoei eman behar die lehentasuna. - Ekoizleei aholku ematea, nekazari eta abeltzainekin batera teknikak ikasiz. - Prestakuntza-moduluak diseinatzea.	
Berrikuntza eta Lankidetza Estrategia Bizia	BLEBren helburu nagusia da nekazaritza- eta elikagai-sektorearen eta, oro har, elikagaien balio-katearen lehiatzeko gaitasuna handitzea eta landa- eta itsasertz-eremuaren garapen iraunkorra (soziala, ekonomikoa eta ingurumenarena) sustatzea, berrikuntzaren eta lankidetzaren bitartez. Helburu espezifikoak: ❑ Berritzen duten elikagai-enpresen kopurua gehitzea (berrikuntza teknologikoa eta teknologiaz bestekoa izan daiteke), elikagaien balio-kateko agenteen arteko elkarlana sustatuz.	Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritza (Peli Manterola), Landaren eta Itsasertzaren Garapeneko Zuzendaritzarekin elkarlanean (Elena Gutierrez).	Hazi, Azti, Neiker, Elika eta Innobasque. Horiek guztiak Katiluko kideak dira; Katilu Euskadiko berrikuntza-bitartekari bat da. Horregatik, erakundearen helburua da elkarlanean oinarritutako berrikuntza-prozesuaren	EAE	Estrategia Bizia 2014an diseinatu zen. Lehen faseak 2015. eta 2016. urteak hartuko ditu, eta urteko kudeaketa planen bitartez egikarituko da (berrikuntza-	2015-2016 aldian, estrategia bi ardatz nagusiren inguruan egikarituko da. Hona hemen ardatz horietako jarduerak: 1. ardatza. Berrikuntzaren eta lankidetzaren kultura sustatzea. • Balio-katean berrikuntzako eta lankidetzako esperientziak ezagutzera ematea eta gizarteratzea. • Jakintza eta esperientziak trukatzeko dinamikak garatzea, proiektuak eta ekimenak aberaste aldera. • Balio-katean eta landa- eta itsasertz-	*http://www.nasdap.ejgv.euskadi.eus/informacion/estrategia-viva-de-innovacion-y-cooperacion/r50-contevic/es/* *http://www.nasdap.ejgv.euskadi.eus/contenidos/ayuda_subvencion/kooperazioa/es_def/adjuntos/evic.pdf* *http://www.nasdap.ejgv.euskadi.eus/informacion/evic-estrategia-viva-de-innovacion-y-cooperacion-para-el-mundo-rural/r50-innovac/es/*

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
	❑ Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Politikako Sailburuordetzak sektorerako jarritako plan estrategikoak betetzeko eta/edo Zientzia eta Teknologia Plana egikaritzeko zehaztutako lehentasunak betetzeko proiektuak garatzea. Alde horretatik, I+G+B gehiago transferitu behar dira. ❑ Landa-eremuko jarduera ekonomikoan eta enpleguan eragina izatea eta, horretarako, balio-kateko gero eta enpresa txiki eta ekoizle gehiagok berrikuntzako eta lankidetzako dinamika eta proiektuak gauzatu ditzaten erraztea. ❑ Sortutako jakintza kudeatzea eta zabaltzea eta berrikuntza- eta lankidetza-esperientziak ezagutzera ematea eta gizarteratzea.		faseetan agente anitzeko espazio eta dinamikak sustatzea, sortzea eta erraztea, ideiak ekonomian, gizartean eta/edo ingurumenean eragina duten proiektu bihur daitezen.		plan bizia).	eremuan elkarlanean oinarritutako proiektu berritzaileak gauzatzea erraztea. 2. ardatza. RIS3ko (Euskadiko Espezializazio Adimentsuko Estrategia) “Euskadi osasuntsu izateko elikadura" aukera-nitxoa zabaltzea 2020ko Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planean. • Elikadurako I+G ildo estrategikoak zehaztea. • Lehentasunak zehaztea eta I+G proiektu estrategikoak aukeratzea. • I+G+B proiektuak garatzea.	
Emakume Nekazarien Estatutua.	Nekazaritza-sektorean emakume eta gizonen arteko parekotasunaren printzipioa mamitzea eta emakume nekazariek haien eskubideak benetan gauzatzea ziurtatzea. Hori, haien autonomia bultzatzeko eta gizartean, ekonomian eta politikan duten lekua indartzeko, profesionaltasuna, duintasuna eta segurtasuna bermatuta jardun dezaten.	Nekazaritzako Sailburuordetz a (Elena Gutierrez)	Nekazarien sindikatuak Euskadiko Udalen Elkartea (EUDEL) Landa Emakumeen Batzordea Emakunde Foru Aldundiak	EAE	Onartua. 8/2015 Legea, urriaren 15ekoa, Emakume Nekazarien Estatutuari buruzkoa	• Beste helburu batzuk: ○ Emakumeek nekazaritzaren arloko erabaki-organoetan parte hartzea sustatzea. ○ Eremu publikoko partaidetzan emakumeek jasaten duten desparekotasunari aurre egitea. Halaber, nekazaritza-sektoreko elkarteetako zuzendaritza-organoetan parte har dezaten sustatzea. ○ Emakumeen eta gizonen osasun-arloko bereizgarriak kontuan hartzea eta nekazaritza-lanetan emakumeen osasuna ziurtatzeko	*https://www.euskadi.eus/r47-bopvapps/es/p43aBOPVWebWar/VerParalelo.do?cd2015004419*

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
						behar adina neurri hartzea. Tartean dauden gizarte-sektoreak: - Nekazaritza-sektorea eta, bereziki, emakume nekazariak. - Euskal sektore publikoko erakundeak. - Nekazaritza-arloan lan egiten duten elkarte eta erakunde profesional, enpresarial eta sindikalak eta beste era batekoak.	
Emakumeen eta gizonen parekotasunaren aldeko programa-dokumentua. X. legealdia.	Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Sailaren jardueran emakumeen eta gizonen parekotasunari buruzko 4/2005 Legeko betebeharrak sartzea.	Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Saila		EAE	Onartua	Legealdi-dokumentu hori urteko planetan antolatzen da. 2016an, gainera, Emakume Nekazarien Estatutuko edukia Saileko jardueran integratuko da. Hazi eta LGEak.	*Informazio gehiagorako:* *Emakumeen eta Gizonen Berdintasun Arloko teknikaria* *Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Saila* *Eusko Jaurlaritza*
SASOIKAKO LANAREN PLANA	**Sasoikako Lanaren Arretarako 2013-2016 III. Plan Integralaren** helburu orokorra da sasoikako lanaren inguruan sortutako premiei erantzuteko jarduerak antolatzea, modu koherente eta koordinatuan.	Eusko Jaurlaritza Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Saila Landaren eta Itsasertzaren Garapeneko eta Europar Politiketako Zuzendaritza	Erakunde arteko mahaia. Mahaiburua Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Saila izango da, eta kideak honako hauek: Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila, Arabako Foru Aldundia, Bizkaiko Foru Aldundia,	EAE	Finkatua Sasoikako Lanaren 3. Plana	Hiru arlo nagusi: - Kontratazio-baldintzak hobetzea. - Ostatu hartzea. - Sasoikako langileekin lotura duten adingabeentzako arreta.	*http://www.nasdap.ejgv.euskadi.eus/r50-7393/es/contenidos/plan_programa_proyecto/3_plan_trabajo_temporero/es_agripes/3_plan_trabajo_temporero.html*

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
			Gipuzkoako Foru Aldundia, Euskadiko Udalen Elkartea (EUDEL), Arabako Errioxako kuadrilla, Gobernuaren Ordezkaritza Araban, UAGA eta Caritas.				
EUSKADIKO LANDA GARAPENERAKO PROGRAMA 2015-2020	EAEn landa garapenaren estrategiak eta lehentasunak zehaztea eta finantza-laguntzarako neurri egokiak hartzea, ezarritako esparru estrategikoari erantzuteko.	Landaren eta Itsasertzaren Garapeneko eta Europar Politiketako Zuzendaritza	Instituzionalak: Eusko Jaurlaritzako eta Foru Aldundietako beste zuzendaritza batzuk Orokorrak: landutako sektore eta arloak ordezkatzen dituzten agenteak	EAE	Onartua Dagozkion dekretu eta aginduak prestatzen	2015-2020 aldiko LGP aplikatzetik eratorritako laguntzei buruzko dekretuak dira EAEko landa-eremuetan eskualdeko LGPei jarraikiz gauzatu beharreko jarduerak finantzatzeko bide nagusiak. Eskualdeko LGPak esparru estrategikoak dira, eta EUSKADIKO LGP 2015-2020 eskualdeko programa horiek gauzatzen laguntzeko finantza-tresnak. Alde horretatik, hauek dira eskualdeko LGPekin zerikusi gehien duten neurriak: ▪ N01: Jakintza eta informazioa transferitzeko jarduerak (14. artikulua). ▪ N04.2: Nekazaritzako produktuak eraldatzeko, merkaturatzeko eta garatzeko inbertsioak egiteko laguntza. ▪ N06: Nekazaritza- eta enpresa-ustiategien garapena (19. artikulua). ▪ N11: Nekazaritza ekologikoa (29. artikulua). ▪ N19: LEADER-en tokian tokiko garapenerako laguntza (LGP, landa-garapen partizipatiboa) (35. artikulua). - N16: Lankidetza (35. artikulua).	*http://www.nasdap.ejgv.euskadi.eus/r50-pdr2020/es/contenidos/informacion/pdr2020_intro/es_agripes/pdr2020_intro.html*

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO NEKAZARITZA ETA BASOZAINTZAKO LURRALDE PLAN SEKTORIALA	LPS-aren helburu nagusiak hurrengoak dira: a) Nekazaritzako lurra definitzea eta babestea, bereziki balio agrologiko handiko lurra, nekazaritza eta basozaintzako jarduna orekatua izateko funtsezko baliabide gisa. b) Gaur egungo landa-egoera zehaztea: Nekazaritza-jarduerak, ustiagunerik produktiboenak, lehentasuna dutenak, bertan behera uzteko arrisku handiena dutenak, mehatxurik larrienak. non dauden jakitera ematea. c) Lurralde-antolamendua sustatzea, plangintza landa-irizpideetatik planteatuta. Ildo horretan, LAG Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetako Ingurune Fisikoaren Gidalerroa oinarri hartuta, gidalerro horrek nekazaritza eta basozaintzako sektorearen beharrak eta optikak jaso behar ditu. d) Jarduteko bitarteko baliagarriak eta onargarriak planteatzea, haien bidez sektorea eta sektorearen baliabideak defendatzeko nekazaritzarako eta basozaintzarako ez diren beste erabilera batzuen aurrean (batez ere azpiegiturak, eta etxebizitza eta industria-erabilerak), eta bateratasun-zonetan plangintzen arteko koordinazioa bermatzeko. e) Aurretiaz egindako dokumentuetan (adibidez, Landa eta Basozaintzako Plan Estrategikoak, LAGak, etab.) lurraldea eta sektoreak antolatzeko eta planifikatzeko	Nekazaritzako Sailburuordetz a Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru Aldundietako Nekazaritza eta Basozaintzako eskumenak dituen sailak	Ingurumena eta Lurralde Politikako Saila	CAPV Se excluyen las áreas urbanas, los ENPs y la Reserva de la Biosfera deUrdaibai EAE Urdaibai Biosfera Erreserba, Babestutako Naturguneak eta hiriguneak kenduta	Onartuta	Nekazaritza eta basozaintzako LPSa lurraldea antolatzeko bitartekoa globalizatzailea eta dinamikoa da. Alde batetik, nekazaritza eta basozaintzako erabilerak kudeatzeko eta planeatzeko jarduerak iradoki eta bideratzen ditu, lurraldearen antolaketa globalaren esparruan sartuz. Bestetik, nekazaritza- eta basozaintza-sektorearen interesak defendatzen ditu bestelako erabileren aurrean. Hori guztia Nekazaritza eta Elikagaigintza Politikako 17/2008 Legearen 12. artikuluan xedatutako helburuarekin: nekazaritzako lurraren erabilera jarraitua eta egokia sustatzea, nekazaritza-jarduerari lotuta, eta gizarteak eskatzen duenaren arabera..	177/2014 DEKRETUA, 2014ko irailaren 16koa, zeinak behin betiko onartzen baitu Euskal Autonomia Erkidegoko Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektoriala. *(2014ko urriaren 17ko E.H.A.A.)* *http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.eus/informazioa/euskal-autonomia-erkidegoko-nekazaritza-eta-basozaintzako-lurralde-plan-sektoriala/r49-565/eu/*

Planak, programak eta proiektuak	Planaren helburua	Agente sustatzailea	Beste agente batzuk	Lurraldea	Gaur egungo egoera	Eskualdeko LGPren inguruko oharrak	Informazio gehiago (dokumentazioaren esteka)
	jasota dauden irizpideak eta gidalerroak jasotzea. f) Udal-plangintzak, lur ez-urbanizagarria zonakatzean, zenbait irizpide eta kontzeptu beregana ditzan gomendatzea, eta LAGetan proposatutako Ingurune Fisikoaren kategorizazioa garatzea LPSan. g) Nekazaritza-babesa eta ingurumen-babesa bateragarri bihurtzea. h) LPS honen emaitzak hedatuko direla bermatzea, lurralde-kudeaketako eta -plangintzako beste dokumentu batzuetan kontuan izateko. Bitarteko honek nekazaritza eta basozaintzako politika gainerako politika sektorialekin lurralde-eremu bateratu batean txertatzeko eskaintzen duen aukera aprobetxatzea.						

6.5. ADIERAZLEEN DEFINIZIOAK

Atal honetan helburuak (helburu orokorrak, zeharkako helburuak eta arlo estrategiko bakoitzeko helburu espezifikoak) zenbateraino betetzen diren neurtzeko aukeratutako adierazle guztiei buruzko informazioa jaso da.

HELBURU OROKORREI LOTUTAKO ADIERAZLEAK

Helburu orokorrak	Adierazleak	UNITATEA	ITURRIA	HASIERAKO BALOREAREN URTEA	OHARRAK
• Sektore ekonomiko guztiak sustatzea, modu arduratsu eta jasangarrian.	○ Biztanleko BPGd. ○ Batez besteko errenta pertsonala (sexuaren arabera). ○ Langabezia-tasa. ○ Langabe-kopurua (sexuaren, adinaren eta jarduera-adarraren arabera). ○ Nekazaritza-azalera erabilgarria. ○ Nekazaritzako BEGd. ○ Nekazaritzako ustiategi-kopurua (NPBko diru-laguntzen erregistro administratiboa). ○ Eraldaketa-prozesuak gauzatzen dituzten nekazaritza-ustiategiak (Jarduera Ekonomikoen Direktorioa). ○ Establezimendu-kopurua, sektoreka. ○ Enplegu-kopurua, sektoreka.	Euro Euro Porzentaje Ha Zenbakia	EUSTAT	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik
• Gorbeia helmuga turistiko gisa finkatzea.	○ Landa-eremuan ostatu hartzeko establezimenduen kopurua. ○ Landa-eremuan ostatu har dezaketen pertsonen kopurua. ○ Gorbeialde LGErekin elkarlanean	Zenbakia	LGE	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik

	sustatutako proiektu-kopurua (Gorbeia Central Park, Gorbeia zure etxean, Gorbeia Ezagutu, Euskadi Gastronomika).
	
	o Bisitari-kopurua (turismo-bulegoko, museoetako eta Parketxeko datuak), 2016ko urtarrila.
	
	o Ostalaritza-okupazioa (2016ko urtarrila).
	
	o Web-orriko bisita-kopurua.
	
	o Turismo-mahaien kopurua eta partaidetza.
	o Mahai azpisektorialen kopurua edo produktu/proiektu kluben bileren kopurua.
	
	o Turismo-programetan parte hartzen duten enpresen kopurua
	  GZE
	  SICTED
	  TICs
	  ECOETIQUETA
	
	o Udalek, AFAk eta Eusko Jaurlaritzak beren gain hartzen duten eskualde osoko turismo-aurrekontuaren portzentajea.
		Porzentaje
		
		Zenbakia
			LGE	2015	

• Nekazaritza-ustiategi aktibo eta profesionalen kopuruari eustea.	○ NLE. ○ Establezimendu-kopurua, sektoreka. ○ Enplegu-kopurua, sektoreka. ○ Nekazaritzako balio erantsi gordina. ○ Nekazaritzako ustiategi-kopurua (NPBko diru-laguntzen erregistro administratiboa). ○ Eraldaketa-prozesuak gauzatzen dituzten nekazaritza-ustiategiak (Jarduera Ekonomikoen Direktorioa).	Ha Zenbakia	LGE	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik
• Lurralde edo eskualde berean eskumen zuzenak dituzten agente eta erakunde publiko eta pribatuen koordinazioa, inplikazioa eta partaidetza hobetzea.	○ LGEko Batzarraren bilera-kopurua. ○ Zuzendaritza Batzordearen bilera-kopurua. ○ Elkarlanaren eta lankidetzaren alde elkarrekin sustatutako proiektuen kopurua.	Zenbakia	LGE	2015	
• Eskualdean euskaraz jakitea eta hitz egitea sustatzea.	○ 2011ko euskaldunen %. ○ 2011ko ia euskaldunen %.	Zenbakia	LGE	2015	
• Gaur egungo **bizi-kalitatea** bermatzea eta hobekuntza guztiak aplikatzea (eguneratzea, berritzea eta modernizatzea).	○ Udalen arteko lankidetza-hitzarmenen kopurua.	Zenbakia	LGE	2015	

ZEHARKAKO ARDATZEI LOTUTAKO ADIERAZLEAK

- GENERO-IKUSPEGIA

ADIERAZLEA	ITURRIA	HASIERAKO BALIOARI DAGOKION URTEA
• Udalbatzen antolamendua sexuaren arabera	EUDEL	2015
• LGEko Zuzendaritza Batzordearen antolamendua sexuaren arabera	ADR	2015

INDIZEA	DEFINIZIOA	KALKULUA	INTERPRETAZIOA
Kontzentrazio-indizea	Sexu-taldeari dagokion portzentajea edo sexu barruko portzentajea (bi sexuak bereizita).	Kategoria bateko emakume-kopurua / Emakume guztiak Kategoria bateko gizon-kopurua / Gizon guztiak	Sexu bakoitza aldagai baten arabera nola banatzen den neurtzen du (Udalbatzak / Zuzendaritza Batzordeak), eskualde bakoitzean, Euskadi osoarekin alderatuta.
Feminizazio-indizea	Emakumeen ordezkaritza, gizonekin alderatuta, aldagai baten kategorian.	Emakume-kopurua / Gizon-kopurua	Gizon bakoitzeko x emakume daude. 1 zenbakiak esan nahi du ordezkaritza parekoa dela. balioa <1 bada: emakumeek ordezkari gutxiago dituzte. balioa >1 bada: feminizazioa.
Genero-arraila	Gizonen eta emakumeen tasen arteko aldea aldagai baten kategorian	Emakumeen tasa – Gizonen tasa *Tasa hau da: Emakumeen edo gizonen kopurua kategoria batean / kategoria horretako kopuru osoa x 100	Arraila zenbat eta txikiagoa izan, parekotasuna orduan eta hurbilago egongo da. Balio negatiboak: adierazten dute aldea gizonen aldekoa dela.

- IRAUNKORTASUNA

HELBURUA	ADIERAZLEA	UNITATEA	ITURRIA	HASIERAKO BALIOARI DAGOKION URTEA	OHARRAK
• Energia aldetik	○ Energia aurreztea helburu duten	Ekimen-kopurua	LGE	-	Jarduerak LGP aplikatzen hasi

iraunkorrak diren ekimenak sustatzea	ekimen publiko berrien kopurua				zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik
	○ Energia berriztagarriak erabiltzea helburu duten ekimen publiko berrien kopurua	Ekimen-kopurua	LGE	-	
• Erakundeen konpromisoa iraunkortasunarekin	○ Tokiko Agenda 21 martxan duten udalen %	%	LGE	2015	
	○ Kontratazio-agirietan “erosketa berdeko” irizpideak aplikatzen dituzten erakunde instituzionalen %	%	LGE	2015	
• Gizartearen partaidetza eskualdeko LGPn	○ Eskualdeko LGP gizarteratzeko ekintza-kopurua (informazioa edo partaidetza)	Jarduera-kopurua	LGE	-	
	○ Sentsibilizazio-ekintza horietako bertaratu/partaide kopurua	Bertaratu/partaide kopurua	LGE	-	

- LANKIDETZA

HELBURUA	ADIERAZLEA	UNITATEA	ITURRIA	HASIERAKO BALIOARI DAGOKION URTEA	OHARRAK
• Landa-eremuen eta landa-garapeneko eragileen arteko sinergiak eta aliantzak gehitzea	○ Energia aurreztea helburu duten ekimen publiko berrien kopurua	Ekimen-kopurua	LGE	-	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik
	○ Energia berriztagarriak erabiltzea helburu duten ekimen publiko berrien kopurua	Ekimen-kopurua	LGE	-	

ARLO ESTRATEGIKOEI LOTUTAKO ADIERAZLEAK

1. SEKTORE EKONOMIKO GUZTIEN GARAPEN EKONOMIKO ARDURATSU ETA JASANGARRIA: lehen sektorea, industria, turismoa, zerbitzuak, ekintzailetza…

HELBURUA	ADIERAZLEA	UNITATEA	ITURRIA	HASIERAKO BALIOARI DAGOKION URTEA	OHARRAK
• Lehen sektorean belaunaldi-txandaketa sustatzea eta jende berria sartzea erraztea.	○ GAZTENEK programan 2015ean egindako tutoretza eta/edo laguntzen kopurua. ○ Jende berria sartzea sustatzeko ekintza espezifikoen kopurua.	Zenbakia	HAZI	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik

• Enplegu endogenoa sortzea eta garatzea, ekintzailetza, kontratazioak eta prestakuntza sustatuz/babestuz.	○ Udaletako EJZn egindako alta-kopurua:
	  ○ Aramaio
	  ○ Arratzua-Ubarrundia
	  ○ Legutio
	  ○ Urkabustaiz
	  ○ Zigoitia
	  ○ Zuia
	○ 2007-2015 aldian babestutako proiektu-kopurua.
	✓ Erein, autoenplegua.
	✓ Leader, inbertsio pribatua.
	✓ Leader, lehen sektorearen dibertsifikazioa.
	✓ Lehiatu, eraldaketa.
		Zenbakia	LGE	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik

	○ Eskualdeko langabe-kopurua (2014ko 4. hiruhilekoa). ○ Ekintzaileei laguntzeko 2015ean egindako ikastaroen kopurua. ○ Partaide-kopurua. ○ Ekintzaileei 2015ean eskainitako laguntza-kopurua.				
• Sektore eta erakunde publiko guztiek eztabaida egiteko, elkarlanean aritzeko, harreman zuzena izateko eta elkarrekin lan egiteko guneak sortzea, lankidetzan aritzeko premia eta aukeren arabera.	○ Sortutako gune-kopurua. ✓ Ekintzailetza-foroa (Ostegun Ekintzaileak, Lanbide programako hasierako bilera). ✓ Barne-ekintzailetzako foroa. ✓ Foro sektorialak. ○ Partaide-kopurua. ○ Elkarlanean sustatutako proiektu-kopurua (Lanbide, Hazi).	BAI / EZ Zenbakia	LGE	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik
• Lehen sektorean belaunaldi-txandaketa sustatzea eta jende berria sartzea erraztea.	○ GAZTENEK programan 2015ean egindako tutoretza eta/edo laguntzen kopurua. ○ Jende berria sartzea sustatzeko ekintza espezifikoen kopurua.	Zenbakia	HAZI	2015	

2. *ESKUALDE-KOHESIOA: dinamismo soziokulturala, partaidetza aktiboa, berezko nortasuna eta euskaltasun-sentimendua.*

<table>
<tr><th>HELBURUA</th><th>ADIERAZLEA</th><th>UNITATEA</th><th>ITURRIA</th><th>HASIERAKO BALIOARI DAGOKION URTEA</th><th>OHARRAK</th></tr>
<tr><td>• Eskualde-nortasuna sendotzea eta finkatzea eta pertenentzia-sentimendua handitzea.</td><td>○ Gauzatutako ekintza berrien kopurua.
○ Tokiko merkataritza eta produktuak baloratzeko kanpaina: hazka egin eta irabazi.
○ Eskualdeko urteroko egutegia.
○ Zuiakaria aldizkariaren urteroko alea.
○ Eskualdearen gaineko ezagutza neurtzeko galdeketa.</td><td rowspan="4">Zenbakia</td><td rowspan="4">LGE

UDALAK</td><td rowspan="4">2015</td><td rowspan="4">Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik</td></tr>
<tr><td>• Eskualdeko historia, balioak, bereizgarriak, natura eta abar ezagutzera ematea (barruan zein kanpoan)</td><td>○ Gauzatutako ekintza-kopurua.</td></tr>
<tr><td>• Gai anitzen inguruko proiektu bateratuak sustatzea: gizartea, kultura, turismoa, azokak eta partaidetza aktiboa.</td><td>○ Sustatutako proiektu BERRIEN kopurua.</td></tr>
<tr><td>• Genero-berdintasunaren inguruko politikak bermatzea.</td><td>○ Eskualdeko erakunde publikoetako karguetan dauden emakumeen kopurua (2015):
✓ LGE.</td></tr>
</table>

	✓ Kuadrilla. ✓ Partzuergoa. ✓ Udalak alkateak + zinegotziak				
• Sare-lana eta partaidetza- eta lankidetza-metodologiak sustatzea.	○ Gauzatutako ekintza-kopurua. ✓ LGPko tailerrak. ✓ Lan-batzordeak, ARDATZEN arabera (2015 Zuiakaria). ○ Partaide-kopurua. ○ Sarean egindako proiektuen kopurua (LGP, Zuiakaria).	Zenbakia	LGE UDALAK	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik

3. ***BIZI-KALITATEA MANTENTZEA ETA HOBETZEA***

HELBURUA	ADIERAZLEA	UNITATEA	ITURRIA	HASIERAKO BALIOARI DAGOKION URTEA	OHARRAK
• Espezialitate medikoen eskaintza handitzea: pediatria eta ginekologia.	○ Espezialitate medikoen kopurua.	Zenbakia	LGE UDALAK	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik
• IKTak eskura izatea bermatzea.	○ Udalerri eta erakundeetan jarritako banda zabala.				
• Landa-garraioaren eskaintza hobetzea.	○ Garraio-lineen kopurua. ○ Betetako eskaria.				
• Eskualdeko gazteei eustea.	○ Demografia-adierazleak: ✓ Emakume gazteak. ✓ Gizon gazteak. Zerbitzuak: ○ Botikak ○ Posta bulegoak ○ Liburutegia				

	○ Musika eskola ○ Aurrezki kutxak				
• Ikastetxeak eta instalazio egokiak bermatzea (Zuia).	○ Ikastetxe-kopurua: ○ Haur eskola (0-2) ○ Lehen hezkuntza ○ Bigarren hezkuntza ○ Erdi mailakoak (baso ikasketak)	Zenbakia	LGE	2015	Jarduerak LGP aplikatzen hasi zenetik kontatzen dira, hau da, 2016tik